

Minnesskrift

1874 - 1924

Svenska
Tabernakel-
Församlingen
Minneapolis, Minnesota

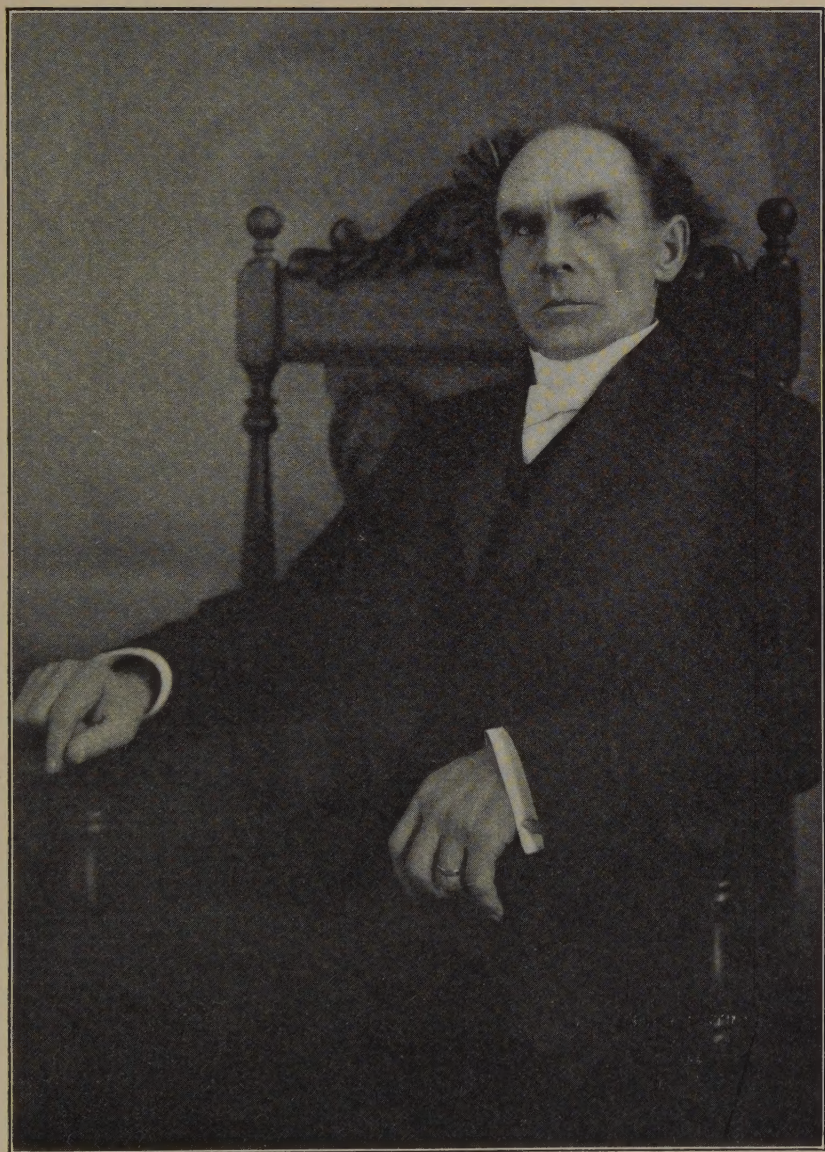
The Library
SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT

WEST FOOTHILL AT COLLEGE AVENUE
CLAREMONT, CALIFORNIA

Handwritten text at the top edge, partially cut off.

E. Aug. Skogsbergh

E
184
S8
M5

SVENSKA
TABERNAKELFÖRSAMLINGEN

Minnesskrift

Med anledning av
Församlingens femtioåriga tillvaro

1924

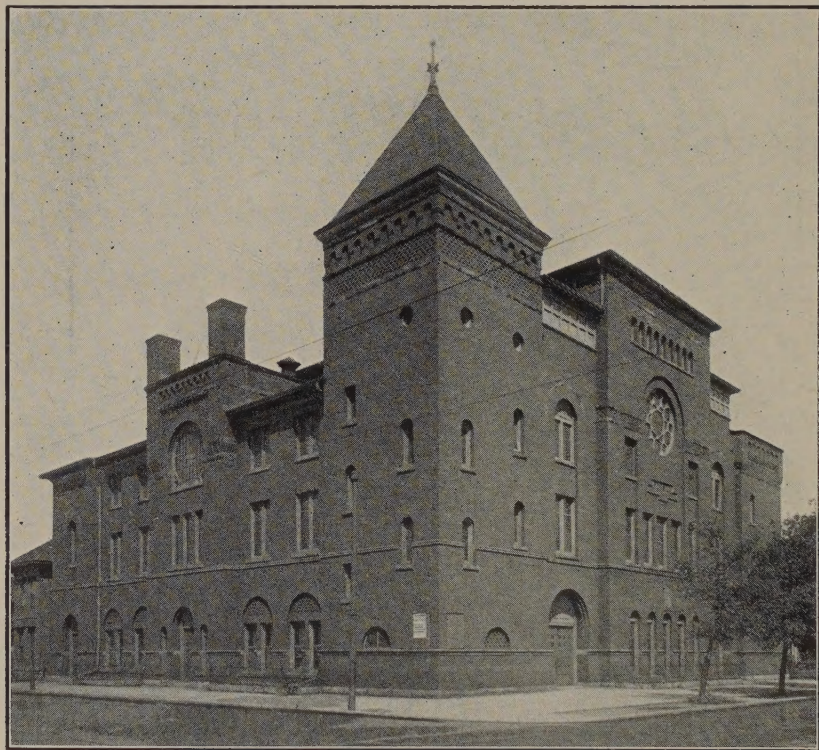
Minneapolis, Minnesota

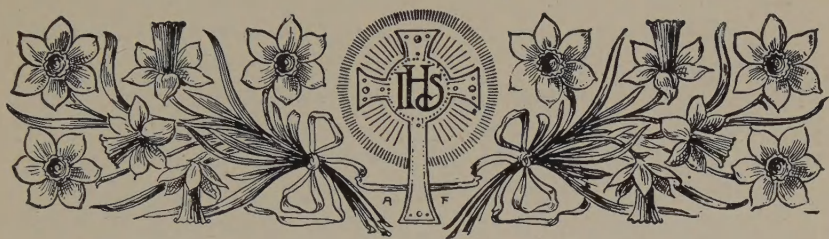
Veckobladets Tryckeri, Minneapolis, Minn.

Theology Library
SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT
California

Svenska Tabernaklet

Vid minnesstenen

Se på Guds verk. (Pred. 7: 14).

CKE åt oss, Herre, icke åt oss, utan åt ditt namn giv äran, för din nåds, för din sannings skull. (Ps. 115: 1). Dessa äro de ord som först av allt springa fram ur en troendes hjärta då han står inför en milstolpe på sin vandring mot hemmet.

Då människor teckna sina minnesrunor efter världens sätt så framträda stora, ärade namn. Våldiga banbrytare, modiga hjältar och blixtrande snillen ha möjliggjort det i världens ögon stora. Därför uppmanas kommande generationer att hugfästa de väldigas minne genom ärestoder och djupa runor i granit och marmor. De förgängliga storheternas skapare böra få sina namn ristade där endast tidens hjärtlösa hand utplånar.

Då den förste Adams brud byggdes hade Gud ingen hjälp. Det var han som byggde. Då den siste Adams brud, Guds församling, bygges, mena sig människor vara både arkitekter och byggmästare. Det är därför så mången "församling" har blivit en världshop, i stället för ett gudstempel blev det ett palats, där väl prelater bo men icke Gud.

Det är därför Guds verk vi vilja skåda, då vi för en stund sätta oss ned vid minnesstenen. Och Guds verk är alltid underbart. Så enkelt, men över allt förstånd gående; så anspråkslöst, men det största av allt stort. Då Gud talar prosa blir det gudomlig poesi. Händelser bli för-syn, motgångar bli välsignelser, vardagsmänniskor bli helgon. Även det krokiga (Pred. 7: 14) tillhör himmelsk symmetri.

Israels vandring i öknen var en vandring hit och dit, fram och åter, synbarligen ofta meningslös och utan mål. Ledsagaren i skyn var dock ej utan "plan i kampanjen". Om han kommenderade framåt, såsom vid havet, eller reträtt, såsom vid Kades, så var målet detsamma, Kanaans land.

Det är både lärorikt och hälsosamt att betrakta den tillryggalagda färden. Varje krökning i vägen, förorsakad av egen olydnad, har blivit vänd till godo genom vår Frälsningshövdings visdom och nåd. "Nu är det ute med oss", voro vi färdiga att utropa mer än en gång; men då plöjde Gud en väg genom havet eller öppnade en källa i klippväggen eller lät solen glömma att gå ned.

Hade vi kunnat blicka framåt en lika lång vägsträcka som vi i dag blicka bakom oss, då hade vi ansett öknens faror så stora, att de hade utplånat hoppet om landets druvor. Tron hade icke varit mäktig att bära bördan av femtio år på en gång. Därför lät Herren oss taga en dag och ett ögonblick i sänder, vi sågo ofta ej längre än till den närvarande dagens skymning. Men bortom natten funno vi alltid en ny dagbräckning och friska morgonfläktar jagade de täta dimmorna undan.

Då sjöngo vi glädjehymner!

Vid havet, vid Elims källor, då mannat föll, fröjdades vi.

Men icke ständigt — understundom knorrade vi.

Då kommo ormarna och döden skördade sina offer. I nöden vändes våra blickar emot honom, som kopparormen förebildade, då blev det hälsa och liv. Och färden fortsattes.

"Min Guds goda hand var över mig", var Nehemjas förklaring på den lycka, som vederfors honom. Tabernakelförsamlingen har orsak att instämma i det vittnesbördet. Trots våra misstag, våra avvikelser, vår olydnad och all vår bristfällighet har det gått oss så väl, att vi i dag äro här som ett under av Guds nåd. Och förklaringen är, att Gud har utfört sitt verk.

Du ledde med din nåd det folk du hade förlösat. (2 Mos. 15: 13).

* * * *

Men vägen som ligger bakom oss är också tecknad av spår efter mänskliga fötter, spår, som vittna om stadig gång, där man tagit ledning efter molnstoden, även om man någon gång villats i nattens mörker.

Att leta efter dessa spår på församlingens femtioåriga vandringsstig, för att efter dem i någon mån kartlägga färden, är detta arbetes syfte. Att detta får ske medan vi ännu ha ibland oss några få utav dem, som

kommo med vid dagens första timme, är ett ämne till stor tacksamhet. Dessa gyllene länkar emellan den döende gårdagen och en okänd morgondag, som helga den dag som nu är, brista hastigt, den ena efter den andra. Deras röster ljuda redan svagt, stegen stappla och snart brister silversnöret. Därför hasta vi att från deras berättelser nedteckna heliga minnen, minnen som vi skola föra med oss på den framtida färden, som Israel förde med sig den grönskande aronsstaven. Och morgondagen skall se och minnas och tacka Gud.

Hade våra andliga förfäder anat att deras anspråkslösa företag komme att avvägbringa vad vi i dag se för våra ögon, så hade de säkerligen vinnlagt sig om att rista linjerna djupa och göra konturerna klara. Men de tänkte nog icke att tusenden skulle efter femtio år med intresse leta i deras gamla protokoll. De bilder, vilka i dag skulle ha varit av ofantligt värde för oss, bilder av små stugor och bygdeminnen, av grovklädda immigranter och profeter i vadmål, de finnas till huvudsakligast i de få kvarlevandes minnesalbum, varifrån man kanske kan lyckas framdraga dem mer eller mindre fördunklade.

Man fotograferade icke så mycket eller så ofta på den tiden. Resekrönikor voro mindre kända. Förhållandena påminna icke så litet om den första kristna församlingens tider. Det mänskliga värdesattes i evighetsljus. De stora händelserna voro helt vardagliga emedan de lågo på så nära håll. En kagge spik som behövdes för den lilla samlingslokalens reparation var då endast en kagge spik; nu, på femtio års avstånd, är den ett föremål för en troshandling.

Organisationen, maskineriet, som på senare decennier blivit av sådan utomordentlig vikt, var på den tiden endast ett skal, mer eller mindre behövt. Då den första kyrkoboken skrevs, var man mån om att å dess första sida anbringa en varning, att ingen måtte anse den för annat än vad den var, ett människoverk. Därefter följer en förmaning att se till, att namnet är tecknat i himmelen.

Man hade haft nog och övernog av "ordning" och "auktoritet" och form där man höll till innan bojan brast. Det hade visat sig att goda former kunde finnas utan liv och nu ville man ha liv, även om det blev skralt med ordningen.

De kände igen varandra de gamla läsarna, icke så mycket därigenom, att de hade sina namn i samma kyrkobok, utan fastmer därigenom, att de gräto och gladde sig tillsammans, deras liv flöto samman som de små bäckarna förenas av en gemensam lag till en flod. Därav följer att det faller sig svårt att med visshet avgöra vilka som "tillhörde" eller icke. Då nåden tände ljus för själen och det nyväckta livet sökte gemenskap

med samma gudsliv hos andra, då blev man "medlem", då räknades man med. Och flera voro de icke än att de funno det möjligt att utan kommittéer och boksystem hålla reda på varandra.

Tecknandet av Guds väg med detta folk kan därför icke ske på samma sätt som man nedtecknar en sockenstämmas protokoll. Det är den lekande bäcken som sjunger, uppmätandet av dess kanter lägger icke något därtill.

Men berättelsen om liv har intresse endast för den som lever. Lever du det liv, som förde våra fäder tillsammans i trons gemenskap, kom då och sitt ned vid vårt Ebeneser en stund och lyssna till vår berättelse.

"Vad vi hava hört och känna, och vad våra fäder hava förtäljt för oss, det vilja vi icke dölja för deras barn; för ett kommande släkte vilja vi förtälja Herrens lov och hans makt och de under, han har gjort." (Ps. 78: 3, 4).

Vid flodens källa

En källa i lustgården är du, en brunn med friskt vatten och ett rinnande flöde ifrån Libanon.

(H. V. 4: 15).

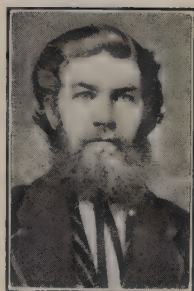
DÅ vandraren står vid den undangömda lilla källan i skogen och betraktar huru den nyfödda bäcken letar sig tyst fram mellan mossor och ljung är det svårt att fatta, att detta är begynnelsen till den mäktiga flod, som några hundra mil längre bort störtar fram genom härliga nejder, hastar ned i djupa dalar och slutligen kastar sig i havets famn.

Guds verk börjar vanligtvis i ringhet. Det i mullen gömda ollonet blir skogens jätte. Dagbräckningen växer till middagsglans; ja, även den store statsmannen började sin bana i vaggan. Aldrig kunde världen ana, att några olärda galileer skulle utöva ett så väldigt inflytande i historien, att deras namn skulle bli kända i varje mänsklig boning, från koja till palats. Men sådan är Guds väg.

Ibland de till Minnesota invandrade skandinaverna funnos några få, vilka hade blivit omvända till Gud i de härliga väckelserna, som för ett halvt sekel sedan lågade i nordens länder. Många voro de icke — Guds folk har aldrig varit talrikt i förhållande till den stora mängden — fattiga voro de ävenså, i likhet med alla emigranter. Det var icke mycket de förde med sig från sitt gamla hemland till det nya, men en sak som varje sådan pilgrim förde med sig var den levande gudstro, som konventikelpakatet och andra dylika åtgärder förgäves hade försökt att släcka i deras barndoms hemtrakter. Och denna tro är alltid verksam,

den ligger icke i dvala, den går, den bär, den handlar. Den är sig lik i alla länder, under alla förhållanden. Den kan leva i rikemans hus eller i armodets koja, i allt och i alla förhållanden är den invigd, därför är den ock oöverbärlig. Den går över hav och land, därför kom den även till dessa trakter.

Tron på Jesus kan icke tåga, hon måste vittna eller dö. Och att dö vill hon icke gärna, därför talar hon. Och hon talar understundom genom de mest originella språkrör. Det är på så vis "lekmannaversamhet" och andra av den erkända "kyrkan" mindre vänligt betraktade rörelser ha sprungit fram. Så skedde det även här. Herren lämnar icke sin hjord utan herdar och han som i himmelen hade namnlista på de första läsarna i dessa trakter såg till, att snart nog en man som de kände i anden kom till dem. Det var en värlänning, P. Undén, som kännetecknas såsom eldig och kraftig — karaktärsdrag som vanligen känneteckna banbrytare. Han var en som kunde blotta synden, icke blott hos den råa världshopen, utan han visste att rycka den falska andlighetens kåpa av en bekännelse som saknade liv. Därför gick det honom som det alltid går i sådana fall, han blev mycket hatad av det religiösa kyrkofolket, som icke visste av den nya födelsens hemlighet.

P. Undén

Det var i början av år 1873 som de få troende, vilka funnos i staden, fingo besök av detta Herrens vittne. Mötena höllos i flesta fall i hemmen, på norr hos en viss Appelgren, och på söder hos Jonas Månson. Ävenså hyrdes en sal i ett gammalt hotell,

Tremont House, där möten ofta höllos.

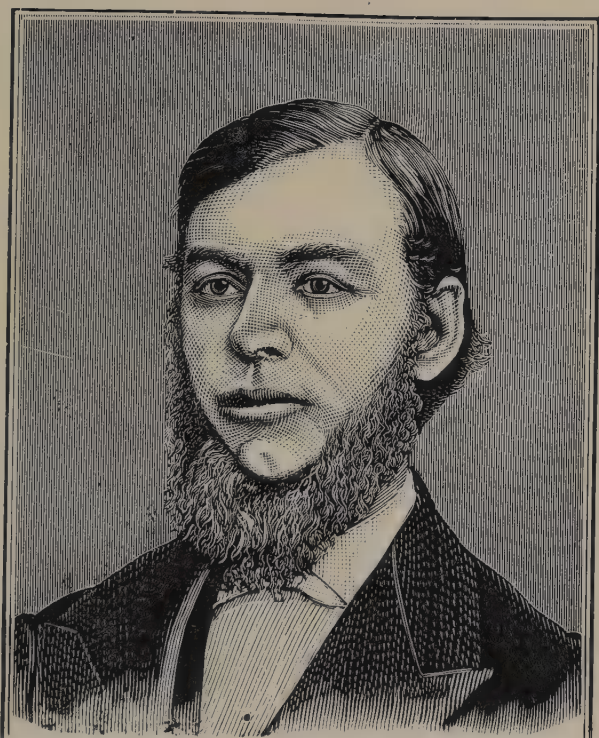
Undéns vistelse i staden blev icke lång, men tjänade dock att föra de få troende tillsammans, så de började lära känna varandra mer och mer och grupperingen började taga form. Att det från kyrkligt håll varnades för "villoanden", det gjorde blott att man ville gå och se och höra för sig själv, med det vanliga resultatet i sådana fall. Man kände igen den ande som drev den talande — och ville höra mera.

En av de bröder, som senare blev medlem i den lilla församlingen då hon stiftades, hade allvarligt lagts på hjärtat att akta sig för "antikrist", som hade kommit till trakten. Som ett igenkänningstecken hade det omtalats att — skägget icke hade samma färg på båda sidorna av ansiktet. Detta tecken skulle brodern se efter, men så ville det sig icke bättre än att han var närsynt och såg därför icke, att den predikant han en gång med stor uppbyggelse lyssnade till bar just det

omtalade "vilddjurets märke". Och då hade gudsordet redan tagit honom så fatt, att prästerliga varningar icke hjälpte. Han hade känt igen rösten fastän han icke såg märket, och rösten fann han vara herdens röst.

På sommaren 1873 besöktes den lilla hopen av troende ofta av en studerande från St. Paul, J. Anjou. Då samlades man här och där i husen, alldeles som den första kristna församlingen i Jerusalem. Understundom fingo skogsdungar utefter Mississippiflodens stränder tjäna som

J. M. SANNGREN

samlingsplats — alldeles som då Paulus höll sitt första möte i Europa och Lydia i Filippi blev omvänd till Gud.

Svenska Ev. Lutherska Missionssynodens grundläggare och förste president, predikanten J. M. Sanngren, avlade även besök några gånger och predikade ordet för bröderna. Han var en smålänning, och känne-

tecknas som "en livlig och lustig kurre i uttryckssätt och gestikulationer", och detta stötte somliga, sådana som alltid hålla före, att det som går ur de gamla hjulspåren ej kan vara av Gud. Men emedan han hade ett uppförande och brinnande nit för Herrens sak glömde man gärna hans vanliga predikosätt och uppbyggdes av hans hjärtliga umgängelse och predikan. Det var honom Gud begagnade att avskjuta en frälsningspil i vår välkände broder A. L. Skoogs hjärta.

Ryktet om att även i Minneapolis funnos sådana, som frågade efter Gud, hade nu hunnit spridas och gjorde att flera resepredikanter hälsade på gruppen. Ibland dessa kända vi åtskilliga, vilkas namn senare blevo välkända i Missionsförbundets verksamhetshistoria. Bland dessa må särskilt nämnas P. Wedin, Magnuson från Indiana, J. P. Lindell, Mellgren, Danielson, John Peterson, C. M. Youngquist, C. Nyvall samt C. A. Björk, vilka alla nu ha gått till vila.

P. Wedin

Men man var i de dagarna icke så beroende av predikanter närvaro vid uppbyggelsestunderna som man är nu för tiden. Nu går det näppeligen att ha ett möte om icke en predikare uppträder. Så var det icke på den tiden. Då kunde man sitta i timtals och begärligt lyssna till föreläsande ur Luthers postilla eller Pietisten. Med vilken hänförelse tala icke de gamla från den tiden om sådana möten. Det var en sådan hunger efter levande Guds ord, att det behövdes ingen talare att framställa det på ett lockande och intressant sätt; ordet i och för sig var nog att hålla dem vakna till långt fram på nätterna.

I den svenska lutherska församlingen, som redan då var organiserad, funnos även troende, vilka började samlas med den lilla gruppen vid dess uppbyggelsestunder. Hopen förökades således, om ej så hastigt så dock hälsosamt. Det började därför bli både nödvändigt och möjligt att hyra små salar, där möten kunde hållas då predikanter besökte dem. En sal i det förut omtalade Tremont House samt en annan sal belägen å 11th Ave. och 2nd St. S. hyrdes tillfälligt för dessa sammankomster.

De ofta trånga och anspråkslösa men gästfria hemmen blevo dock i allmänhet samlingsplatserna för gruppens sammankomster. Hos en Österberg, Månson, Malcom, Eklund, Erick Anderson, m. fl. hade man sina sammankomster, läste Guds ord, samtalade och föreläste någon predikan av Luther eller Rosenius, sjöng Ahnfeldts eller Rutströms sånger med liv och fröjd. På så sätt framlevde dessa enkla, rättframma trossyskon ett par år av kristligt barndomsliv i andliga vartider.

Apropå sången, om våra unga nutidstroende icke kunna fatta betydelsen av frågetecknen i de gamlas ansikten då de nyare andliga visorna sjungas, så må de jämföra en av dessa lätta yrväder med en av Rutströms eller Rosenius' gamla sånger, där man sjunger om blodet och om såren, där orden och icke melodien är det huvudsakligaste, där själserfarenheter framträda som äro mera än tomma fraser; då skall man snart fatta vad det är de gamla sakna. Det blir allt för lös själaföda för en av dessa gamla pilgrimer att sjunga om

"The beautiful isle of somewhere",

och att höra en sångkör under stor födslosmärta framföda en skapelse, som ej kan tala så någon begriper det, kommer icke de skrynkliga anletena att klarna. Om refrängen

"If anybody is going to be happy up there,
It's me, me, me, me, me!"

hade uppstämmts vid ett gammalt läsaremöte, så hade troligen icke "mig-sångaren" sjungit om sin sång mer än en gång.

"Min blodige konung på korsträdets stam",

den tonen begrep man sig på! Sjung den blott igen i våra dagar och man skall få höra de gamlas stämmor ljuda!

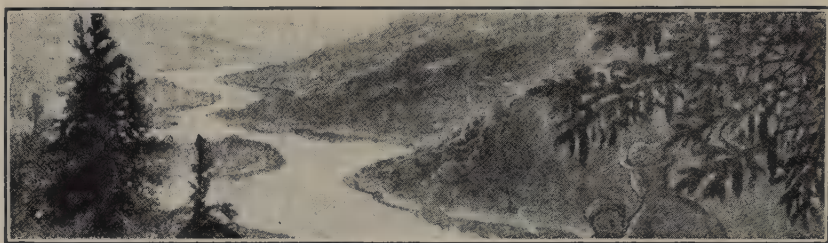
För övrigt må man ju ingalunda föreställa sig att dessa män och kvinnor voro olika andra människor. De hade sina brister och synder även de, liksom andra tiders heliga. Fastän så få voro de nog utsatta för frestelser till oenighet, såsom Guds folk på andra orter. Så skulle P. J. Malcom, vilkens stämma höres ibland oss ända till denna dag, en gång gå ut och insamla litet pänningar för inköp av en bättre rock åt en predikant.

"Nä, hur har det gått för dig?" spordes han vid återkomsten.

"Åh, jag har endast fått några skäppor Iskariotsknorr", var det karaktäristiska svaret.

Stilla, naturligt, men himlaledd flöt dock källan fram, som var destinerad till att bliva en mäktig ström, vilken skulle bära välsignelsens bördor till fjärran länder.

"Vem är den, som vill förakta den ringa begynnelsens dag?"

En Guds ström

“En ström går fram, vars flöden giva glädje åt Guds stad, åt den Högstes heliga boning. Gud bor därinne, den vacklar icke; Gud hjälper den, när morgonen gryr.”
(Ps. 46: 5, 6).

FÖRSAMLINGSORDNING framkallas av behov. Så länge några få kunna enas om allt, draga åt samma håll på samma sätt, så länge fordras icke några regler. Men med fleras tillkomst blir det flera huvuden och därav uppstår behovet av regler och lagar.

Den 20 september 1874 pålystes det för första gången att ett möte skulle hållas tisdagen den 6 oktober i och för stiftandet av en församling. Bröderna P. J. Malcom och John Strid valdes efter första pålysningen att, som det heter i protokollet, “verkställa inkorporeringen”. Mötet i fråga pålystes tre söndagar å rad.

ORGANISATION

Äntligen var dagen inne. Mötet hölls i ett privat hem, “Gabriel Ericksons hus, Corner of Second St. and 11 ave.” står det i protokollet. — Man hade redan lärt sig att tala och skriva svensk-amerikanska kan man märka.

Den första frågan blev vad namn den nya församlingen skulle ha. Äntligen beslutades att den skulle kallas “*Svenska Evangeliska Lutherska Missionsförsamlingen i Minneapolis, Minn.*”

Den första styrelsen bestod av följande bröder: Nels Selvander, ord-

förande, E. Anderson, sekreterare, P. J. Malcom, kassör. Till trustees valdes P. J. Malcom, J. Österberg, P. J. Edquist, A. Oman, G. F. Eklund och Sven Johnson. Till diakoner valdes Zakarias Anderson, C. A. Anderson, John Strid, P. N. Nordberg, Nels Selvander och Nels Oman.

En kommitté av fem tillsattes för att utarbета förslag till konstitution, som senare skulle framläggas för församlingen. Dessa bröder voro C. A. Anderson, G. F. Eklund, Zakarias Anderson, P. J. Malcom och E. Anderson.

Då man hunnit så långt adjournerade mötet, för att sammanträda en vecka senare, tisdagen den 13 oktober. Men vid det sammanträdet uteblev för någon orsak styrelsen, vadan protokollet säger att ingenting kunde verkställas. Först den 30 december kunde kommittén rapportera och framlägga förslag till en konstitution vilken enhälligt antogs av församlingen. Den följer de vanliga riktlinjerna för sådana dokument, men bestämmer att medlemmar av församlingen äro endast sådana som av styrelsen erkännas. Vidare åläggas diakonerna att "leda alla Andeliga Andaktsstunder om Söndagarna samt andra Mitingar i Weckan och ej tillåta att någon får leda någon Miting som ej är en Lefvande lem i Christo, det vill säga som är bekant att han lefver i Syndernas förlåtelse och det skall de hafva strängeligen eftersyn om".

Det var lag och ordning det!

DE FÖRSTA MEDLEMMARNA

Så vitt det är möjligt att avgöra utav protokoll och den första församlingsboken, som dock skrevs senare, men intager namnen på dem, som vid första organisationsmötet ansågos vara medlemmar, utgjordes den första församlingsgruppen av följande syskon, av vilka de flesta ha kallats hem, men några äro kvar ibland oss:

Carl August Anderson och hustrun Christina Anderson, Erick Anderson och hustrun Maria Anderson, Zakarias Anderson och hustrun Karolina Anderson, Olof Buston, P. J. Edquist och hustrun Johanna Charlotta Edquist, Gustaf F. Eklund, Carl Johan Högberg och hustrun Hedda Sofia Högberg, Sven Johnson och hustrun Christina Johnson, Levin Lundequist, P. J. Malcom och hustrun Christina Malcom, J. K. Merricks och hustrun Karolina Merricks, P. N. Nordberg och hustrun Maria Christina Nordberg, Anders Oman, Nils Oman och hustrun Stina Oman, Nels Selvander, John Strid och hustrun Ida Strid, Olof N. Sällberg och hustrun Britta Stina Sällberg, John Österberg och hustrun Maria Kajsa Österberg.

Dessa 31 personer utgjorde, så långt man med någon visshet kan

utröna, den första stamgruppen av denna församling. Flera syskon deltog säkerligen i verksamheten från början, men somliga av dessa tillhörde Augustana-församlingen, andra åter var man kanske ej så viss om de ville vara med eller ej, och återigen andra kommo med strax senare och kunna ej med skäl räknas bland den första gruppen.

Församlingens tillkomst står, såsom fallet är med missionsvännernas verksamhet i allmänhet i detta land, i mycket nära släktförhållande till de underbara andliga rörelser som drogo fram över Sverige i mitten av förlidet århundrade. Det kan därför med skäl sägas, att de vanliga s. k. kyrkliga behoven eller intresset för och förfäktandet av några vissa läromeningar icke var upphovet till denna församlings tillkomst. Det var det nytända andliga livet, och det därav följande behovet att samla

FÖRSTA MISSIONSHUSET

dessa, vilka hade samma livserfarenhet, omkring Guds ord, samt det av gudslivet väckta nitet för andras frälsning, som var grunden och upphovet till den verksamhet som nu, femtioårig, har växt till ett Herrens Eden, en plantering välbehaglig för Gud och människor.

DET FÖRSTA KYRKOBYGGET

Den var ej storslagen, den första "kyrkan", men kanske fingo de få vännerna uppoffra mera för att få det samlingshuset, än vad vi nu för tiden äro vana att uppoffra. Föga mer än en månads tid efter församlingens organisering, eller den 17 november, hölls församlingsmöte om

att köpa tomt och bygga missionshus. En tomt vid hörnet av 17th Ave. och 6th Street, 100 fot lång och 66 fot bred kunde köpas för 1,450 dollars. Valet föll på den platsen och tomten inköptes, men på kredit, med 12 procents intresse på penningarna. Två veckor senare hölls möte igen och beslut fattades att "så fort som möjligt gå till verket" med att bygga ett missionshus på den inköpta tomten, 30 fot brett, 40 fot långt och 14 fot högt. Byggnadskommittén bestod av bröderna P. J. Malcom, Nels Selvander, G. F. Eklund, Sven Johnson och C. Anderson. Den sistnämnde valdes att förestå arbetet.

Fram på våren var huset färdigt och den 12 maj 1875 kunde man samlas till församlingsmöte i det nya missionshuset. Vid detta möte förekom frågan om församlingens anslutning till någon synod, och blev det beslutat att begära inträde i Svenska Evangeliskt Lutherska Missions-synoden.

Vid denna tid börjar man att i protokollen se skymtar av de olika, för alla församlingar gemensamma svårigheter, utan vilka ingen verksamhet har växt sig stark. Det klagas över att "så få besöka sammankomsterna då vi icke ha någon präst som talar för oss", och vid ett annat tillfälle var det fråga om iråkade skulder. Att dessa ej voro så stora kan man dock sluta sig till därav, att 52 dollars samlades strax vid mötet och sedan lånades 60 dollars till, och så var saken avhjälpt för tillfället.

Allt mer och mer började behovet av predikant att göra sig gällande. Försök gjordes även att anställa sådan, men av flera skäl dröjde det därmed. Dels var det blott några få att välja ibland, och dessa hade fullt upp att göra med att tillse de olika små grupperna som redan hade bildats här och där i de svenska samhällena, och dels var det icke alltid så god ordning och sammanhållning att det var möjligt att avgjort bestämma i saken.

Missionssynoden, till vilken församlingen nu hade anslutit sig, synes ha stått till tjänst med att utsända predikanter till de nybildade grupperna i Nordvästern, helst som synodens årsmöte hölls i Lund, Wisconsin, i maj år 1875. Den senare i vår verksamhet så välkände C. M. Youngquist fick det på sin lott att bistå församlingarna i Minneapolis och St. Paul med Guds ords predikan. I omkring ett års tid fortsatte Youngquist, och om ställningen under denna tid låta vi honom själv berätta.

"Våren 1875 kom med ett arlaregn över den uppspirande brodden på det andliga åkerfältet av den svenska, fria, kristliga missionsverksamheten i Minnesotas kända städer: Red Wing, St. Paul och Minneapolis. I slutet av maj voro nämligen Missionssynodens predikanter och ombud från Indiana, Illinois, Iowa och Kansas samlade till årsmöte i nuvarande

Lund, Wisconsin. Och från detta möte besökte flera av predikanterna de nämnda städerna i Minnesota. Där och i Stockholm, Wis., hade en tid förut missionsförsamlingar bildats, och de hade redan kommit så långt, så att de kunde samlas i egen hydda. Ty på alla ställena hade de just byggt missionshus. Nu fingo de icke blott genom besöken av dessa för dem nya gåvor höra Guds ord till uppbyggelse, utan ock lära känna huru missionsverksamheten utvecklats sig på andra orter i landet.

Även församlingen i Minneapolis fick sin del av dessa högtidsdagar till sin uppmuntran och välsignelse. Men högtidsdagar efterföljas av vardagar med sina olika erfarenheter i sällskap. Att dela dessa med vännerna i Minneapolis såväl som i St. Paul hade från det omtalade års-

C. M. YOUNGQUIST

mötet fallit på min lott. Och jag skulle göra detta under uppdrag att förkunna Guds ord ibland dem. Under nära ett års tid samlades jag med dessa vänner i det efter dåvarande förhållanden "rymliga" missionshuset varannan söndag för Guds ords predikan på förmiddagen och kvällen. Vi hade även syförenings- och andra mindre möten i husen under veckodagarna, där andlig uppbyggelse gavs genom samtal, bön, sång och läsning. Från dessa stunder har jag mer än ett saligt minne. Denna

ordning hölls utom vid de tillfällen under sommaren före skolans begynnelse, som jag bevistade i St. Paul, då missionsresor gjordes till Hastings, Cannon Falls och Red Wing, samt väster ut till Kandiyohi county.

Såsom det från början var ett huvudändamål med församlingens bildande att samla de troende till gemenskap och uppbyggelse inbördes, så blev det ock mer och mer under de dagarna målet med predikan, samtal, bön och sång att trösta, glädja och, som man brukade säga: 'mata barnen'. Att vinna detta mål var dock ingen lätt uppgift. De vid denna tid mest framstående bland bröderna i församlingen voro i hög grad kritiskt prövande av det som förkunnades. De visste väl på förhand, vad de önskade skulle framhållas. Deras omdöme om vad som var den sunda andliga spis, vilken dugde att mottaga, skulle gälla för alla i hopen, och om de märkte att någon gladdes över, vad de ansågo vara, såsom de uttryckte sig: 'mat för fariseen' så ansågo de det för ett dåligt tecken på deras andliga livstillstånd.

Dessa bröder togo naturligtvis först av alla mig omhand och utövade i icke ringa grad inflytande över mig i verksamheten. Jag kan icke förneka att de stunder för samkväm bland vännerna i Minneapolis under mina besök där (ty jag bodde i St. Paul), voro för mitt andliga liv och trons övning stärkande och upplyftande samt i min kallelse prövande och undervisande. Men ofta måste jag med fara att själv mista förtroendet taga vänner inom församlingen i försvar mot de otidiga domar över deras andliga liv, som de framstående bröderna uttalade. Fastän jag icke i detta fall lät mig övermannas, var jag kanske uti beskedligheten omåttlig, så att det otidiga dömandet icke fick sitt rätta namn eller så allvarlig bestraffning som det förtjänat. Jag fick emellertid se med ledsnad, huru denna karska dömande ande tilltog och förkovrades i församlingen.

På ett missionsmöte, som hölls på hösten 1875 fingo vi besök av flera troende bröder, farmare från Kandiyohi Co., vilka voro starkt utpräglade i den djärva översittande ande som vid denna tid på flera ställen, särskilt i Nordvästern, ville regera bland de fria kristna. Genom tvenne ledares bittra utfall mot varandra på en offentlig diskussion tänades en stridsfackla på detta möte, som till stor del berövade oss den glädje och vederkvickelse, som mötet annars lovade att skaffa oss. Broder J. Danielson från Lockport, Illinois, besökte oss vid mötet och uppträdde fridstiftande. Jag stackare stod mellan båda eldarna och ville släcka, men det var ingen behaglig uppgift under omständigheterna.

På vintern 1876 gjorde C. A. Björk från Iowa besök över missionsfältet i Nordvästern. Han vågade ock att i en av sina predikningar i

Minneapolis utpeka det otidiga dömandet och visa det okristliga däruti, samt de skadliga frukter, som det hade med sig, där det fick råda inom Guds barns hop. Denna predikan verkade till godo. Ty, om än flera hade mod att motsäga den, fingo de undertrycktas ande mer frimodighet genom densamma. Även P. Wedin från Princeton, Ill., besökte oss under vintern och gjorde sin vanliga goda insats uti läran om rättfärdigheten av tron utan lagens gärningar. Genom sina många repeteringar från Luthers skrifter skaffade han vår verksamhet mer respekt ibland de stränga lutheranerna. Det var också den vintern den verksamme predikanten C. J. Nyvall från Sverige var på sitt första besök i detta land. Han hade vänner och bekanta även uti vår församling i Minneapolis. och blev hans besök synnerligen för dem till stor uppmuntran.

J. F. Gillberg, från Kandiyohi county, som just begynt att predika, besökte församlingen i Minneapolis flera gånger under första delen av året 1876 och vann av en så stor part erkännande, att han framför mig valdes till lärare på våren samma år. Av flera skäl, kanske övervägande ekonomiska, blev kallelsen icke antagen.

Av vad vi här meddelat, skulle man kunna draga den slutsatsen att församlingen under den tiden alls intet verkade till omvändelse och liv bland de otrogna. Ett faktum är det emellertid, att det finns de, som blevo dragna till Herren ibland dem just under denna tid. Oaktat alla överdrifter och osunda element, som gjorde sig gällande, avgavs dock ett tilltalande vittnesbörd om det kristliga livets verklighet och värde uti den glädje och frimodighet, varmed församlingen deltog uti sång, bön och tacksägelse samt inbördes andliga samtal. Det var ganska få, utom församlingen, med på våra möten. Men om någon kom att vara med bland hopen, så var det svårt att i längden stå emot.

I maj 1876 lämnade jag orten. Under sommaren voro predikobesöken icke så många. Trots växlingar och stormar förblev dock församlingen den hon var, till dess hon under det följande året ingick uti ett nytt skede i sin hittills tarvliga historia."

PREDIKANTKALLELSER

Nu började behovet av en på platsen bosatt predikant att göra sig allt mera gällande. I november 1876 hölls möte för att besluta om, att i förening med församlingen i St. Paul kalla någon av de "bröder som vi fått löfte om ifrån Sverige", säges i protokollet. Senare talas om att C. A. Björk kallats, och att ingenting kunde bestämmas förr än man fick svar från honom.

Tidigt år 1877 hade väl nekande svar ingått från Björk, ty i mars månad förnyades beslutet att "sända efter en av de beryktade studenterna i vårt kära fosterland", och att vända sig till E. Aug. Skogsbergh för att av honom få upplysningar och råd om vilken som skulle vara

A. LIDMAN

den mest passande. Den 4 mars 1877 finna vi att kallelse utfärdades till A. Lidman i Sverige, vilken kallelse han antog och anlände hit hösten 1877. Så hade församlingen fått sin första församlingsherde. Och därmed inträder den också i ett nytt skede.

Då Herren bjöd floden komma

Herren på sin tron bjöd floden komma. (Ps. 29: 10).

PASTOR E. Aug. Skogsbergh hade vid flera tillfällen blivit inbjuden till Minneapolis, och äntligen avlade han ett par besök. Det ena tidigt på hösten 1877 och det andra strax efter nyår 1878. Hans första möte hölls i det lilla missionshuset, men det visade sig strax att en väckelsens vind höll på att blåsa upp och då bli vanligtvis alla lokaler för små. Man hyrde strax Harrison Hall, hörnet av Washington och Nicollet Ave., men denna blev snart för liten, så mötena flyttades till Pence operahus å Hennepin Ave. Ännu större utrymme behövdes och Market Hall å samma gata förhyrdes. Academy of Music, belägen å Hennepin och Washington Avenues, hyrdes även för något tillfälle. Den kostade 45 dollars per söndag.

En härlig väckelsetid var detta. Skaror av människor hörde evangelium och många kommo till tro på Herren Jesus. Det blixtrar i de gamlas ögon ännu i dag då de tala om den tiden. Herren vann väldiga segrar och de av Herren slagna voro många.

Pastor Skogsbergh måste dock återvända till sitt arbete i Chicago. Men att nu tänka på att återgå till det lilla missionshuset var omöjligt. Verksamheten hade vunnit allt för stort omfång för att kunna inrymmas där. Därför beslutades att tills vidare hyra Harrison Hall. Dock ansåg man nödvändigt att börja tänka på uppförandet av en ny samlingslokal, som motsvarade de nya behoven. Redan innan Skogsbergh avreste från staden var han i sällskap med J. K. Merricks ute och såg efter tomt. De funno även en passande sådan vid hörnet av Eighth Ave. och Fourth

Street S. Vid sista mötet som Skogsbergh höll före sin avresa omtalades planen att bygga ny kyrka, vilken nyhet mottogs med stort intresse.

Någon gång i november 1877 anlände den från Sverige kallade läraren, A. Lidman, och man märker strax att den lilla gruppen är frimodigare och handlingskraftigare än någonsin. Den 22 oktober samma år hade antagits en ny konstitution, en av Svenska Ev. Lutherska Missions-synoden föreslagen, och det beslutades efter några betänkligheter att intaga medlemmar i församlingen. Redan en månad senare, i november, är det fråga om lärarens, Lidmans, ordination och lön. Angående den förra saken beslöts att begära att få läraren ordinerad vid Missionssynodens möte i St. Paul den 18 januari 1878. Angående pastorslön bestämdes den till 500 dollars per år, de båda församlingarna — ty Lidman var kallad att betjäna både St. Paul och Minneapolis — att betala hälften vardera, "om detta räcker att reda sig med för brodern", tillägges naivt i protokollet.

ANDRA MISSIONSHUSET

Vid församlingsmöte den 29 januari 1878 tillsattes en kommitté bestående av bröderna J. K. Merricks, F. G. Häggquist, E. Larson, N. M. Vanstrum, P. N. Nordberg, L. Lundequist och N. Oman, att utröna till vad pris tomten vid Eight Ave. och Fourth Street kunde inköpas. Kommittén fick även i uppdrag att utarbete kostnadsförslag till ett hus, som skulle rymma 1,500 sittplatser.

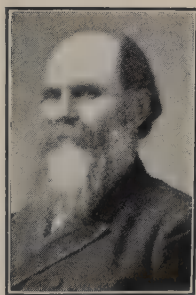
NYTT KYRKOBYGGE

Den 4 februari beslutades att köpa den omtalade tomten och trusteesingo i uppdrag att sälja det gamla missionshuset. En ny kommitté tillsattes att göra en ritning för det tilltänkta bygget. Kommittén bestod av bröderna Malcom, Merricks, Nels Oman, Larson, N. M. Vanstrum, C. G. Vanstrum och F. G. Häggquist.

Därpå följde ett år av planer, arbete, bekymmer, kommittéer och förändringar, allt sådant som den väl känner till, som har varit med om kyrkobygge. Ritningar antagas och förkastas, "beslöts att upphäva alla gamla beslut och antaga nya, bättre", "beslutat, efter mycken diskussion, med 11 röster emot 8, att höja frontdörren" — sådant finner man i protokollen. Men under allt gick arbetet framåt.

Byggnadskommittén, som hade arbetet om hand, bestod av bröderna N. Oman, Zakarias Anderson, O. Sällberg, P. J. Malcom, E. Larson, F. G. Häggquist, J. K. Merricks och A. Oman. Den senare ersattes vid ett senare möte av C. G. Vanstrum.

Någon gång fram på våren var den nya byggnaden färdig. Den kostade, tillsammans med tomt, omkring 10,000 dollars och var byggd av trä samt beklädd med tegel. Den rymde omkring 1,200 sittplatser. Någon invigning omtalas icke. Kanske ansåg man, och det med rätta, att den bästa invigningen bestod däri, att syndare kommo till tron på Jesus vid de möten som höllös i det nya församlingshemmet.

A. Sundberg

Sedan februari 1878 hade predikanten A. Sundberg varit kallad att tillsammans med A. Lidman verka i de båda församlingarna, St. Paul och Minneapolis, "samt utomkring så mycket som möjligt". Nu vid församlingens femte årsmöte, som hölls den 26 december 1878, adjournerat till den 17 januari 1879, beslöts att meddela vännerna i St. Paul att församlingen önskade ha sin egen lärare. Samtidigt hade systerförsamlingen i St. Paul fattat beslut i samma riktning, vadan saken ordnades till ömsesidig belåtenhet så, att A. Sundberg blev lärare i St. Paul och A. Lidman i Minneapolis. Men vid samma möte kom på tal att de många omkring liggande platserna hungrade efter Guds ord och borde besökas med evangelium. Därför ansågs det behövt att om möjligt få en lärare till, som bosatte sig på platsen och tillsammans med Lidman turade om att resa omkring med evangelium. E. Aug. Skogsberrgh kallades därför, men utan någon bestämd lön. — Denna kallelse

blev dock ej antagen. Ett besök avlades dock av Skogsbergh under sommaren 1879, medan Lidman gjorde en resa i östern. På hösten 1879 avgick Lidman som församlingens lärare.

F. G. Häggquist

Pastor F. G. Häggquist, som hade kommit med i församlingen ganska tidigt, fastän ej vid dess begynnelse, har från första tiden fått taga en mycket verksam del i dess angelägenheter. Än som ordförande, än i varjehanda kommittéer, än som predikant, fastän han länge fortsatte med sitt hantverk, delade han glädje och sorg med vännerna och är ännu i denna dag ibland oss efter en mångårig verksamhet å andra platser. När pastor Lidman avgick från lärareplatsen blev det Häggquists lott att stiga fram i breschen, såsom ofta vid senare tillfällen. Kallelse utfärdades till Emil Holmblad att betjäna vänskretsen med Guds ords predikan, vilken kallelse även Holmblad antog, dock utan att övergiva sitt yrke. Denna förbindelse tog sin början vid nyår 1880. F. G. Häggquist bistod även med predikan och fick slutligen övergiva sitt arbete och ägna sig helt åt församlingens tjänst.

E. Holmblad

NYTT PREDIKANTVAL

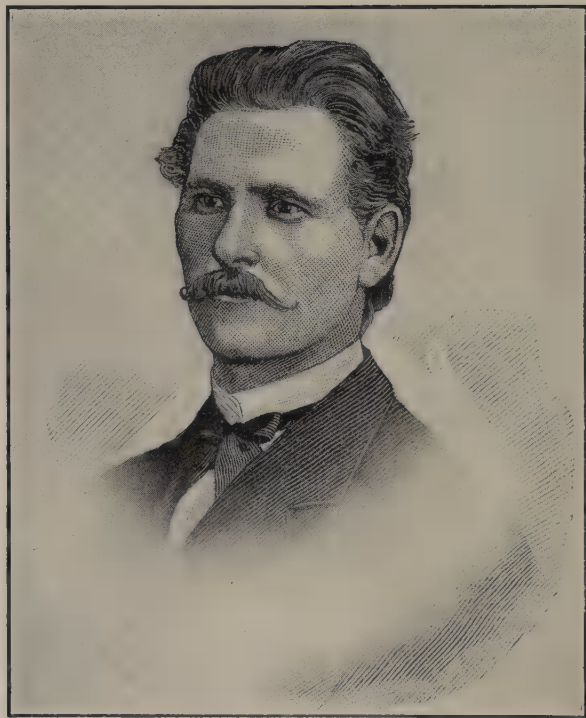
Holmblad blev dock ej länge kvar i arbetet här, ty redan den 5 maj 1880 finna vi kallelse utfärdad till Gustaf E. Törnquist, som då var lärare i en församling i San Francisco. Emedan det kan vara av intresse att se huru en kallelse besvarades den tiden, anföra vi pastor Törnquists svar på kallelsen, enär brevet ännu finnes i behåll. Det lyder så här:

“Sw. Missionsförsamlingen, Minneapolis, Minn.

Å Eder kallelse af den 5 maj har jag svarat och begärt att få en liten tid att besluta mig på. Nu, som jag tror, har jag blifvit viss i mitt sinne om hvad Guds vilja är. Innan kallelsen kom från Eder var jag viss om, att min väg skulle leda österut. Strax efter Eder kallelse kom kallelsen från Princeton. Dessutom var jag ej (tyckte jag) helt lös från kallelsen till Stockholm, ehuru jag löst dem från densamma. Hvad skulle jag nu göra? Se här hur det gick till. Utan någon begäran från min sida, fick jag ett enskildt bref från Minneapolis med underrättelse att alla afgifna röster (utom två) föll på mig. Från Stockholm fick jag höra, att de ej längre väntade på mig, och så var jag då viss att om kallelsen var lika

enhällig från Princeton som från Eder så skulle jag resa till Princeton. Med det beslutet bryter jag brefvet från Princeton och där står omtaladt huru många röster tillföll mig och huru många en annan. Då var påtagligt hvad jag skulle svara. I dag har jag därför skrivit nej till Princeton och säger härmed till Eder: Jag vill komma. Nu frågen I:

GUSTAF E. TÖRNQUIST

Huru snart kommer du? Därpå vill jag svara: Jag kan ej lemna San Francisco före 1ste Augusti, men har Synoden kunnat göra något för denna plats så att någon komme hit, så kunde jag komma förr. Jag vet och förstår att detta svar gläder Eder, men "fröjden Eder med bäfvande", ty — under hvardagslijvet och kyliga tider kommen I att märka många

fula taggar på törnqvisten. Bedjen därför att vi må blifva hvarandra
till välsignelse och glädje! Helsen Eder alla inbördes. Gud är trofast!

Eder i Christi kärlek förbundne,

Gustaf Edvard Törnqvist.

21 Mary St., San Francisco, Cal., den 2 juni 1880.

Fr. Missionsförsamlingen i Minneapolis Minn.
Jesus frid!

I Eder kallelse af den 5 maj har jag svarat och begärt
att få en liten tid att besluta mig på. Nu, som jag tror,
har jag blifvit viss i mitt sinne om hvad Gud vill af mig.
~~Minne~~ Kallelse kom från Eder var jag viss om, att min väg
skulle leda österut. Strax efter Eder kallelse kom kallelse från
Princeton. Dessutom var jag i (tyckte jag) helt lös från lab-
bitten till Stockholm, och jag best ~~den~~ från densamma.
Hvad skulle jag nu göra? De här tre del ge mig. Utan några be-
ränsor från min sida, fick jag ett ensidigt brev från Minneapolis med un-
derkänslan att alla afgjorda röster (utom två) föll på mig.
Från Stockholm fick jag höra, att de i bängle smärtsamt på
mig, och så var jag tillviss att om kallelsen var tillika enhål-
lig från Princeton som från Eder, så skulle jag resa till
Princeton. Med det beslutet bröt jag brevet och från
Princeton och de där står omtaladt huru många röster till
föll mig och huru många en annan. De var prätagligt huru
jag skulle svara. I dag har jag därför skrifvit nej till
Princeton och säger hälsning till Eder: Jag vill komma.
Nu frågar du: Huru snart kommer du? Derpå vill jag
svara: Jag kan ej komma San Francisco före 15 Aug.,
men har Synoden kunnat göra något för denna plats
så att någon komme hit, så kunde jag komma förr.

Jag vet och förstår att detta var glädjen Eders, men "fröjden
 eller med hjälpande" ty . . . . . under kvardags-
 lifet och kyrkans tiden kommen i att märka många
 fästa taggar i Törnqvisten.
 Bedjans därför att vi må bliwa kvarandra till värlig
 nöje och glädje! — Holm Eders allas inbördes.
 Vard är lifst.
 Eders Christa Karlek förbunde
 Gustaf Edvard Törnqvist

adr.

21 May st. L. H. Hansson Cal. . . . . 2/6 1880.

Broder Törnqvists tid blev ej lång i församlingen, men den lever i medlemmarnas minnen. Om det fanns taggar på törnqvisten så synes ingen annan ha vetat om det, ty endast gott säges om honom. Älskad och aktad blev han församlingen till mycken välsignelse. Verket gick fram. Det var visserligen icke stora skördetider men själar frälstes och församlingen uppbyggdes såväl genom församlingstukt som genom Guds ords predikan. Allt syntes nu ljus och lovande — och plötsligt var himmelen mörk av moln! Den älskade läraren dog, efter en kort tids sjukdom, den 30 april 1882. Han lades till vila i Lakewood gravgård, där han väntar den kommande härliga morgonen. Som en aftonstjärna var han. Hon strålar klart, tindrar i kvällen, sprider ett glädjens sken — men hennes bana är så kort, horisonten är så nära, så sjunker hon så hastigt bakom bergen. . . .

Men försvunnen är hon icke — det ser endast så ut för våra blickar. Snart uppgår hon som morgonstjärna igen!

I det vackra Lakewood vilar vår väns hydda tills Herren kommer efter den. Dröje det icke länge!

Nu gällde det att återigen se sig om efter lärare. Valet föll på pastor E. Aug. Skogsbergh, som då förstod en församling i Chicago. Men det dröjde länge innan han kunde bestämma sig, ty hans arbete i Chicago behövde honom ännu mycket väl.

Under denna tid blev det åter Häggquists lott att med hjälp av resepredikanter, av vilka då rätt många hade kommit i arbete, underhålla

predikoverksamheten i församlingen. Det var för övrigt oroliga tider. Med väckelser följa ofta rörelser som icke äro helt och hållet hälsosamma. Dock verkade pastor F. M. Johnsons besök på hösten 1883 att lugna sinnena och i den kraftiga väckelse, som uppstod, blevo många förda till Herren.

SÅLLNINGSTIDER

Det blev ock en tillväxt och en förstärkning i församlingen, som styrkte händerna på de ledande bröderna. Mycket folk samlades, klart ljud evangelii basun och nyfrälstas tacksägelse blandades med de äldres lovsång. Men oväder nalkades. Sällningstider följa vanligtvis på väckelsetider. Rötterna skulle provas. Gud ske lov att de befunnos djupa.

Den delning ibland predikanterna som hade till följd en delning både i och emellan de små församlingsgrupperna som hade uppstått här och där i landet, en splittring som eventuellt orsakade missionsverksamhetens delande i vad som nu är Förbundet och Frikyrkan, plöjde även sina fåror i Minneapolis.

Det var en tid av hetta i de dagarna. Ingenting togs likgiltigt. De djupa övertygelsernas tid är alltid tillika fanatismens tid. Det blev strid om läran, synnerligen om Romarebrevets sjunde och åttonde kapitel. Man stridde ofta oheligt om helgelsen. Frågan om syndfrihet och andedop diskuterades till dess det var mycket litet av någotdera med i leken.

Ehuru någon egentlig splittring av församlingen icke kan sägas ha uppstått, så skilde sig dock några av vännerna från gruppen. Nu sitta dock somliga av de bröder, som då skildes åt, sida vid sida i Tabernaklet och höra Guds ord. Om de ha smält tillsammans i kärlekens sommar eller frusit ihop i liknöjdhetens vinter sedan övertygelsens eldar slocknat, därom torde vara olika omdömen, beroende på synpunkten. Kanske bäst lämna avgörandet åt honom, som känner hjärtan.

Emellertid gladdes man åt att den kallade läraren, Skogsbergh, hade nu svarat jakande, och arbetet hade gått så framåt, att man redan på hösten 1883 hade beslutat att bygga ett större samlingshus. Innan församlingen var tioårig hade man växt ur två kyrkor, den sista ovanligt rymlig för sin tid. Nu inväntade man den nye läraren innan man grep verket an att ännu en gång reda sig en passande boning.

Såsom havets böljor

*O, att du ville akta på mina bud! Då
skulle frid tillflyta dig såsom en ström och
din rätt såsom havets böljor.*

Jes. 48: 18.

DÅ Herren giver sitt folk löften gör han jämförelser med det största av allt vad människor känna till. Den lilla källan som rann upp vid skogsjättens fot har under den jämförelsevis korta färdan blivit ett väldigt vatten. Oändlighetens hav är dess mål och under färdan strör den omkring sig rika gåvor och bär människornas tyngsta bördor på sina breda axlar.

Fastän pastor E. Aug. Skogsberghs namn har varit nära förknippat med församlingens historia från början, var det först efter nyåret 1884 som han tillträdde platsen som församlingens lärare, vilken plats han innehade till 1909 eller i 25 år. Det verk, den kamp, de bekymmer, de erfarenheter, de segrar och härliga tider, som representeras av dessa 25 år, de kraftigaste och bästa i en mans liv, offrade i hängivenhet och under Herrens välsignelse på detta fält, är det ej meningen att här söka teckna. Det skulle blott resultera i ett misslyckat försök att inom en allt för tarvlig ram innefatta tavlan av ett livsverk, vars följder sträcka sig långt inom evighetens område. Blott de yttre konturerna av detta livsverk kan det här bli fråga om att teckna.

Det första den nykomne läraren fick gripa sig an, var att samla penningar — en ganska betecknande omständighet. Det hade beslutats

att ett nytt samlingshus skulle byggas men som villkor hade satts, att minst 5,000 dollars skulle insamlas inom en viss tid. Det lyckades emellertid så väl, att då man räknade över subskriptionen så hade man 5,550 dollars. Det första året (1884) kunde dock ej mera göras än att inköpa tomten där det nuvarande tabernaklet står. Priset var 16,500 dollars. Det var ett stort beting, men med Skogsbergh i spetsen fick församlingen snart lära att våga. Den store Moltke hade till valspråk, "Väg först, våga sedan". Här vände man på saken — Skogsbergh trodde alltid på omvändelse — och vågade först. Hade man icke gjort det så kanske vägandet hade pågått ännu.

I två år pågick verksamheten i det gamla missionshuset. Under denna tid utvecklades verksamheten även därigenom att predikolokaler öppnades i andra stadsdelar, varom mera senare i annat sammanhang. Stora skaror samlades, kyrkan var till trängsel fylld vid mötena och under söndagskvällarna hölls ofta möte samtidigt i både nedre och övre våningen. Frälsningsvindar susade fram och själar kommo till tro på Kristus. Det var skördetider, och Herrens skördemän, som hade fått sig tegarna i dessa trakter anförtrödda, togo tillfällena i akt och inhöstade gyllene sädeskärvar i ladan.

Vid denna tid började verksamheten att utgrena sig så, att det blev nödvändigt att öppna predikoplatser i andra stadsdelar. Detta medförde slutligen ordnandet av nya verksamhetsgrupper, vilka med tiden blevo självständiga församlingar. Om dessa utgreningar följer senare en fullständigare redogörelse.

Planen att bygga ett nytt kyrkohem fick ingalunda ligga och mögla. Behoven drevo till handling. Grunden till det nuvarande tabernaklet lades 1886 och vid julhögtiden kunde församlingen flytta in, fastän endast i undervåningen. Själva huset var färdigt men auditoriet kunde icke inredas det året. Det var dock icke ringa glädje att man fick fira jul i det nya hemmet.

Att nu strax skrida till verket och fullborda det kostbara bygget var ingen lätt sak. För att komma så långt som man nu redan kommit hade det varit nödvändigt att göra stora kraftansträngningar. Skulle det visa sig möjligt att taga på sig ännu större bördor?

Naturligtvis sade otron nej, men trängseln i den rymliga salen i undervåningen höll med tron om, att verket borde fullbordas. Olycksprofeter funnos — detta släkte, som liknar Gud endast däri, att det är allestädes närvarande — och dessa spådde ruin och olycka. "Nu hålla de på att slå de sista spikarna i tabernakellikkistan", sade en — och han var naturligtvis präst. Hade han haft sin syn så hade han sett, att

det icke var en likkista man förfärdigade utan en vagga, en betlehems-krubba, där gudsliv skulle födas och fostras för himmelen.

Kanske var det denna profetia som förorsakade beslutet, att inga begravningar skulle få hållas från Tabernaklet, ett beslut som upphävdes den 2 februari 1892.

E. AUG. SKOGSBERGH

Emellertid greps arbetet med inredningen an så att invigningen kunde hållas i oktober 1887 under stora högtidligheter och väldig anslutning av åhörare. Kostnaden för det hela, tomten inberäknad, uppgives till \$55,000. Hade icke mycket arbete utförts utan ersättning så hade summan blivit betydligt högre.

Det gamla missionshuset såldes för \$10,000, ungefär vad det med

tomt hade kostat. Denna summa kom naturligtvis väl till pass då de stora utgifterna nu skulle mötas.

Så stod äntligen församlingens tredje samlingshus färdigt. Och församlingen var endast 13 år gammal. I sanning ett under gjort av Gud. "Låtom oss här bygga tre hyddor", sade Petrus då han blev rusig

MRS. E. A. SKOGSBERGH

av den himmelska härligheten. Det förslaget förverkligades aldrig, men denna församling har fått utföra ett sådant beting under sina tidigaste ungdomsdagar. Den första "hyddan" hade, sedan församlingen hade flyttat ur den, kommit i händerna på katolikerna, vilkas präster hade ett fasligt bestyr med att bestänka den inom och utom med vigvatten, för att rena den från den protestantiska villfarelsen. Det andra mis-

sionshuset blev sedermera ett hem för en världslig förening. Det var smärtsamt att tänka på en plats med så många heliga minnen använd på ett sådant sätt. Men Gud fastknyter sig icke vid byggnader av trä eller tegel. Han bor i tempel som icke äro gjorda med händer.

Denna, den tredje "hyddan", vad blir väl dess slut? Det känner endast han, som ser morgondagens händelser i klarare ljus än vi se gårdagens. Kanske har han bestämt att Tabernaklet skall stå kvar som en Guds fyrbåk i natten, till dess den nya dagens morgonrodnad går upp över jorden?

Är det Guds mening, så låtom oss se till att det icke mörknar i fyrbåken: Guds ords fackla måste brinna!

EN HISTORISK PLATS

Då Svensk-amerikas historia skrives kommer Svenska missionstabernaklet i Minneapolis att räknas ibland landets minnesvärda platser. Kanske saknar det den elegans, den kostbara lyx, som nutida kyrkor räkna som sina egentligaste skatter. Tabernaklet var icke byggt för att betraktas, beundras och beskrivas. Det kom till för att brukas. Dess härlighet består icke i mänskliga konstverk, målarefärg och marmor, förgänglig storhet.

"Det härliga på jorden
Förgänglig är dess lott!"

Något konstverk är det icke, vårt kyrkliga hem. Vältalighet är icke dess inre språk. Men vackert är det i alla fall — då det står i sin prydnad.

Var finnes i vida världen en skönare syn än Tabernaklet en söndagskväll?

Auditoriet fullsatt till sista plats, och hundratal utanför bedjande om, ja, vilja köpa tillåtelse, att komma in; sången dånar, evangelium ljuder, enkelt, i Guds kraft; tårar glänsa i tusen ögonpar, bönen susar som änglars vingslag; där ropar en själ om frälsning, en till, snart en skara; och till slut upplöses det hela till en tacksägelsefest!

Känner St. Peterskyrkan i Rom eller St. Paulskyrkan i London till något så skönt?

En kristlig historisk plats kan man kalla det. Där ha flera av den kristna församlingens bäst kända gudsmän talat. Nykterhetskämpen John B. Goughs stämman har ljudit där. Moody skulle ha varit med vid dess invigning men kom några dagar senare, och fortsatte med ett par

veckors möten. Sankey sjöng där "De nio och nittio". Missionär F. Fransson höll en bibelkurs där vid nyår 1891. Crossley, Hunter, Gipsy Smith, Waldenström, William Booth, Chiniquy, Grattan Guinness, Chapman och Blanchard ha där predikat Guds evangelium. W. J. Bryan har hänfört tusenden där med sin vältalighet, Sven Hedin har berättat om sina världsberömda färder, Elsa Brännström och fru Booth-Clibborn hava hälsats av hänförda skaror och grevinnan Bernadotte, kung Oscars sondotter, har talat som endast en levande kristen kan tala.

Ibland vårt eget folk är det ingen av banbrytarna eller de ledande som icke har predikat i Tabernaklet. Trenne gånger har Förbundet hållit sitt årsmöte här, sista gången 1917. I detta hus var det ock, den 8 augusti 1887, som församlingen antog en resolution att "Svenska Missionsförbundet i Amerika så fort som möjligt bör upprätta en missions- och predikantskola, men att man bör börja i smått, med de resurser och gåvor som äro att tillgå, samt framför allt vakta sig för kostsamma byggnadsföretag". Den 6 september 1891 läsa vi om tillsättandet av en kommitte, som skulle se efter plats för Förbundets skola och den 2 november samma år läsa vi i protokollet att Förbundets skola hade öppnats i Tabernaklets undervåning.

Större än allt annat torde dock det vara att tusenden räkna det som sin andliga födelseplats. Flera missionärer, vilka i dag äro på hednäftatet, många Herrens vittnen här hemma och tusenden troende, spridda överallt i vårt land, komma ihåg Tabernaklet som den plats, där Guds ord träffade deras samvete och de leddes till Kristus.

SKULDBÖRDOR

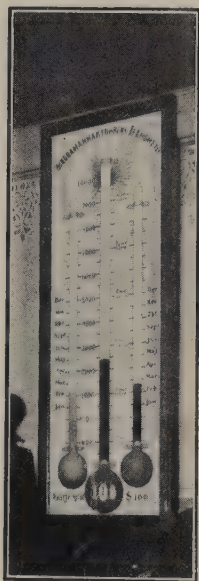
Det förstås lätt att byggandet av en sådan lokal, och det i ekonomiskt och finansiellt tryckta tider, icke kunnat ske utan försakelser, skuldbekymmer och outtröttligt arbete. Sådant spåras ock litet varstades i protokollen. Då ett lån på 15,000 dollars en gång beslöts upptagas, säger protokollet att "förslaget röstades för enhälligt, med 25 röster". Det var mod av så få att åtaga sig en sådan börda. Vi som ha kommit efter dem stå i stor skuld till dem för deras djärva företag.

I ett brev adresserat till församlingsmötet vid ett tillfälle föreslår pastorn att "vi upphöra att vidare offentligen tala om skulden ty folk ha tröttnat därpå".

Då inteckningen på 24,000 dollars var förfallen någon tid efter den stora krisen 1893 syntes det omöjligt att få inteckningen förnyad. Äntligen åtog sig en bank att övertaga den mot villkor, att 7,000 dollars

avbetalades. Trots de tryckta tiderna insamlades 2,000 dollars ibland de villiga, om än trötta vännerna. Var skulle nu resten erhållas? Jo, tre bröder som hade små hem skuldfria togo inteckning i sina hem på tusen dollars vardera och lät församlingen låna de penningarna. Så gav en av de tre, som lever ibland oss ännu i dag men önskar sitt namn förteget, banken en revers på två tusen dollars. Sedan fordrades 30 namnunderteckningar på inteckningen innan banken tillträdde sig att övertaga den. Så var oron stillad den gången.

Termometern

Senare finna vi en hundramannaförening bildad, med mål att samla 10,000 dollars. Denna delades i tvenne läger, de röda och de blå. En trefaldig termometer målades, en stor sådan i mitten och en mindre på vardera sidan, den ena för de röda och den andra för de blå. Den större var uppmätt i 100 grader, över nollpunkten, varje grad betecknande 100 dollars. En broder var tillsatt som "hovmålare", vilken vid insamlingsmötena under stor entusiasm och högtidlighet målade "kvicksilvret" i sidotermometrarna i rött och blått upp till den grad som de respektiva sidorna hade uppnått och därefter den stora termometern i purpur till den grad som de sammanlagda summorna betecknade. De tävlande sidorna höllo sin framgång i stor hemlighet intill stunden för "hovmålarens" framträdande och stor var glädjen på den sida som hade övertaget. Följden blev att icke endast 10,000 dollars insamlades, utan när man på den stora termometern hade nått hundrageraden så börjades på nytt och guld målades över purpurn, till dess mer än 13,000 dollars hade insamlats.

Allas vår Skoog visste att med sång uppliva även detta arbete. Han hade skapat en sång som passade för tillfället. Den såg ut så här:

Hör nu på go' vänner, ska' vi sjunga er en sång,
Medan vi här rasta efter dagens bråk och bång.
Rusten eder, män och kvinnor, barn och prästerskap!
Upp, att rycka kyrkan ut ur skuldens hydragap!

Draken uti Babel kom från kopparsmedens fack.
Daniel gaf'en tjära, flott och hår till dess han sprack.
Skuldens drake är'en lik, det kunna vi förstå:
Mata honom duktigt blott, så spricker han också.

Röda knappar och de blå tillsammans trivas bra,
Äro goda vänner, om ej helt förtroliga.
Draken känner rysningen igenom ben och mäg,
När de smälta samman i konungslig purpurfärg.

Väl det aktas skamligt att som tiggare gå fram,
Men att leva på att låna är dock större skam.
Därför låt oss sträva, fast vi är' ett fattigpack:
Många myror på en sommar bygga väldig stack.

Vakna upp, envar, som ej av skulden plågas vill.
Har du gett en femma re'n, så giv en femma till.
Vi ska' lyckas inom kort, det är vår tillförsikt.
Låt oss bara tro på Gud och göra här vår plikt.

Så kom refrängen, då sopranen sjöng:

Kom då, allihopa, att vår skuld bortsopa
Med en kvast av eld och stål!

Under tiden dundrade de andra stämmorna med:

Tigge, tigge, tigge, tigge, tigg!
Tigge, tigge, tigge, tigge, tigg!
Tigge, tigge, tigge, tigge, tigge, tigge, tigge, tigge,
Tigg af Per och Pål!

Så instämde alla i slutklämmen:

Samla reverserna och bränna dem på bål.
Tio tusen dollars är vårt mål!

Att sjunga in penningar är intet nytt. Det har varit i bruk sedan urminnes tider och kommer att fortsätta så länge det finnes penningar till. Men det torde vara tvivel om huruvida en sådan sång någonsin brukats förr. Icke underligt att det blev sådan fart, att man hann långt över målet.

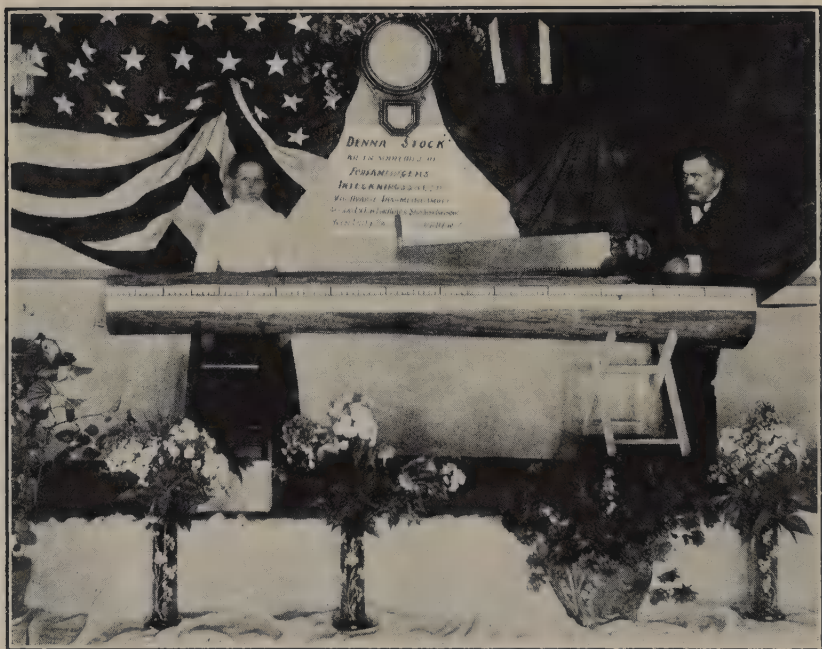
Men ännu var icke brödernas snillrika uppfinningsförmåga till fullt utnyttjad. År 1903 finna vi församlingens in-teckningsskuld, 12,000 (dollars, som det heter, "förkroppsligad i en tung cederstock, 14 tum tjock och 10 fot lång. Längs ena sidan är målad en tumskala med en tusendollarsiffra för vart tionde tum, och vid varje insamlingsmöte avsågas en tum för varje 100 dollars som inkommit. Stocken vilar på tvenne sågbockar, den ena målad blå och den andra röd till antyd-an, att den gamla hundramannaklubbens båda sidor nu, likt nord- och syd-sta-ternas soldater i det senaste kriget, stå skuldra vid skuldra mot en

gemensam fiende, skuldens spanior. Stocken är således i bokstavlig mening en ofantlig 'tumstock', och bockarne äro på sätt och vis "syndabockar".

Såsom "hovsägare" tjänade broder A. G. Lundquist, som ännu har i friskt minne den livliga entusiasmen då han under sjungandet av refrängen,

Såga, såga, såga, såga!
Skulder är en plåga,
Bort med skuld och skam!

fick såga av en någorlunda stor kubb och således göra den farliga

ANFALL PÅ SKULDFIENDEN

"spanioren" ett huvud kortare. Närstående bild visar vännen Skoog med grym hämdeblick mätta ett dräpande "såghugg" mot den store bjässen.

Och nu finnes den stocken icke mer!

Om någon söker efter orsaken till, att de gamla tabernakelmedlemmarna hålla sitt samlingshus så kärt, att de kunna säga därom, som

psalmisten sade om Jerusalem, "dina tjänare hålla dess stenar kära", (Ps. 102: 15), så finner man den här. Det som har kostat mycket sätter man stort värde på. Att somliga troende kunna springa än hit och än dit i olika församlingar och trivas eller vantrivas lika på vilken plats som helst, det kommer sig därav, att de aldrig ha uppoffrat intill försakelse för någon plats. Ett religiöst matställe kan man få för fem cents i veckan då ett andligt hem kostar mäg och blod.

Men så är det skillnad på trevnaden.

Närstående bild visar på ett ganska typiskt vis de gamla tabernakel-medlemmarnas arbete i och för sin kyrka. Här har en skara samlats för att skura och rengöra. Här är icke fråga om söndagsdräkter utan här avbildas vardagslivet. Men bilden är ett vittnesbörd om trohet, om villighet, om enighet. Och det är i vardagslivet dessa karaktärsdrag

VARDAGLIGT KÄRLEKSVERK

komma till praktiskt bruk. Att med salvelsefull psalmsång dyrka Gud på helgdagar, det är ju vackert och passar för katedraler. Att tjäna Gud med valkiga händer i vardagslag, görande allt vad tillfället fordrar, det är väl mindre romantiskt, men det är dock den gudstjänst, som gör att Tabernaklet i dag är vad det är.

EN PRÖVOTID

Så kännetecknas i minnesskriften, som utgavs för 25 år sedan, den tid då pastor Skogsberghs hälsa, på grund av det alltjämt växande arbetet, började vackla. Därom säger han själv:

“På grund av det myckna arbetet inom och utom församlingen begynte krafterna att avtaga och sjukdomsfrön läggas i min kropp. Jag kände det, men att med ens lägga av lasset och taga livet mera makligt var ingen lätt sak. Församlingen var så uppoffrande, att den år 1894 lät mig göra en resa till Sverige för att stärka krafterna och bevisade för övrigt stor frikostighet. Broder J. J. Daniels, som förut hade av församlingen kallats till min medarbetare, övertog arbetet under tiden och tjänade troget.

Jag återvände dock efter sex månaders bortovaro en sjukare man än då jag reste, på grund av den stora ansträngningen med resande och predikande. Med en ännu svagare stofthydda än förut fick jag nu gripa in i ett arbete, som hade vuxit. Därjämte hopade sig bekymmer av flera slag över mig. Broder Daniels var ännu kvar och sommaren därpå kallades även broder Albert Johanson, som hade varit med mig från Sverige, att en tid hjälpa till i arbetet, medan jag stärkte krafterna.

Den stora affärskrisen hade ock inträtt, vilken vållade icke litet bekymmer såväl för församlingen som mig.

Emellertid fortgick denna kamp under flera år liksom på liv och död, till dess att jag alldeles bröts ned och måste intaga sängen, havande under ett helt års tid ett ganska svagt hopp om att kunna mer upptaga verksamheten. Dessa två sista åren av min och församlingens prövotid ha varit de hårdaste och understundom nästan odrägliga. Att slitas från en församling med vilken man så lång tid varit förknippad, och med vilken man delat ljuvt och lett, är ingen leksak. Ingen, som icke erfarit det, vet det.

Att denna tid har varit en prövotid för församlingen även vad verksamheten beträffar är klart. Varje omskiftning och brytning har sina betänkligheter. Men Gud vare lov, att den store herden för fåren, överherden Jesus Kristus, har med sin käpp och stav beskyddat församlingen även denna gång för ulvens ingripande!”

Då pastor Skogsbergh nedtecknade dessa ord var det dock i Herrens ledning bestämt, att han skulle stanna kvar och tjäna församlingen ännu i tio år. Och dessa år blevo rika, välsignelsebringande.

År 1889 firade församlingen sitt silverjubileum, från den 29 oktober till den 5 november. De talare, som enligt programmet uppträdde vid denna högtid voro C. M. Youngquist, A. Lidman, C. A. Björk, D. Nyvall, Cyrus Northrup, John Peterson och Albert Johanson, förutom församlingens predikant, Skogsbergh, och andra predikande bröder som på ett eller annat sätt stått församlingen nära.

Församlingens tillstånd för 25 år sedan rapporteras så, att medlemsantalet var 750; söndagsskolan, innefattande de fyra avdelningarna

utomkring, hade 1,094 medlemmar; ungdomsföreningens medlemsantal var 215; Tabita hade 117 medlemmar och sångkören 60. Inkomsterna året före 25-årsfesten hade uppgått till \$10,278 och egendomens värde uppskattades till \$61,500.

UTGRENINGAR I VERKSAMHETEN

Ganska tidigt i församlingens historia befanns det vara nödvändigt att börja verksamhet i andra delar av staden. Så öppnades vanligen en söndagsskola, därefter höllos predikomöten i någon hyrd lokal, och snart köptes eller uppfördes egen lokal. På så sätt ha flera av de missionsförsamlingar, som i dag finnas i Minneapolis, kommit till.

MISSIONSHUSET PÅ NORR

Söndagsskolverksamhet har bedrivits på flera platser i staden. I sydöstra stadsdelen hölls en tid en skola med icke liten anslutning. En annan öppnades i hyrd lokal vid Stevens Ave. och 32nd St., som sedan flyttades till Chicago Ave. och Lake St. Efter åter en annan flyttning förenades den med skolan i Tabernaklet.

På norr öppnades söndagsskol- och predikoverksamhet som blev av sådan betydelse, att församlingen fann för gott att inköpa en tomt och uppföra en samlingslokal. Den blev färdig på våren 1885. Samma år på hösten köptes även en tomt på nordost, å vilken en kyrka uppfördes

MISSIONSHUSET PÅ NORDOST

BETANIAKYRKAN PÅ SÖDER

året därpå. På söder inköptes en kyrka, sedan verksamhet en tid hade pågått i hyrd lokal, och en stark grupp växte upp omkring den nya centern, dels av medlemmar av tabernakelförsamlingen och dels sådana, som kommo med utifrån.

På grund av det stora avståndet från Tabernaklet, samt emedan vännerna på dessa platser hade kommit så långt, att de med fördel kunde reda sig själva, ansågs det vara bäst att särskilda församlingar bildades därstädes, vilket ock moderförsamlingen omtänksamt och moderligt ombesörjde, så att allt skulle bliva väl.

Alltså organiserades församlingen på nordöst år 1888. Församlingen på norr organiserades året därpå, båda med ett ganska anseeligt medlemsantal.

Sammaledes skedde med Betanieförsamlingen, där söndagsskolan en tid var så stor, att den vida övergick den i centern, Tabernaklet. Moderförsamlingen överlämnade icke allenast egendom utan även många av sina i de trakterna boende medlemmar åt dotterförsamlingarna, vilka ha haft sådan framgång, att de ha måst utvidga sina lokaler, för att kunna rymma folket som velat höra Guds ord. Det allra bästa förhållande har varit och är rådande mellan moder och döttrar.

På senare åren har ingen utgrening skett, dels därför, att det nu finnes missionsförsamlingar i alla stadsdelarna och dels därför, att kommunikationsmedlen nu äro sådana, att avstånd betyda ganska litet vid kyrkobesök.

Somliga bröder ha nog varit och äro kanske ännu av den tanken, att verksamhetens intressen skulle ha befrämjats bäst med att ingen delning hade skett, utan hela verksamheten hade bibehållit sin enhet, och arbetet i de olika kretsarna hade ordnats gemensamt. Detta försöktes t. ex. i Missionsföreningen i Stockholm, Sverige, men det befanns med tiden att varje krets blev en lokalförsamling, som ej kunde röra sig med den frihet, som fordrades för god utveckling. Nu är det ordnat så, att föreningen församlingarna emellan vidmakthålles, men varje församling är självbestämmande angående sin egen verksamhet. Här i självständighetens land, Amerika, var det nog mera nödvändigt än på någon annan plats, att varje grupp blev helt och hållet självbestämmande. När en församling börjar räkna tusentals medlemmar så blir den så tungrodd, att allt för mycken organisation blir nödvändig för att tillvarata arbetet i alla detaljer.

Därtill kommer, att den mångfald, som råder ibland människor, kräver olika metoder, olika uttryck och detaljer för att tillmötesgå de flestas önskan. Det verkar säkerligen därför till största möjliga nytta,

att varje grupp får ordna sin verksamhet i harmoni med lokala förhållanden och krav. Därmed tjänas det hela bäst. Vad som skett i fråga om uppdelning har därför säkerligen varit bäst. Därom vittnar den kraftiga verksamhet, som av de respektiva församlingarna bedrives i vår stad.

VAKTOMBYTE

Vid nyåret 1909, efter 25 års tjänst i församlingen, ansåg sig pastor Skogsbergh böra avgå som församlingens lärare. Det var med verklig sorg och stor motvilja som församlingen nödgades antaga uppsägelsen. Att slita hjärteband som i ett fjärdedels sekel ha växt allt starkare, det är i sanning ingen lätt sak. Men livets lag synes vara, att vi kunna kvarbliva på scenen endast en begränsad tid. Det unga släktet tager det äldres plats och blir inom kort i sin tur gammalt, och

“Nytänd måne i silversky
Ser andra komma och andra fly.”

Att tillträda den plats, som en hel generation hade vant sig vid att fästa vid en enda älskad man, var ett beting, som icke lockade vem som helst. Kanske anade ingen höjden av svårigheten förr än den stod för dörren.

Dock ha Guds folk igen och åter igen fått lära den läxan, att ingen är helt outhärdlig i Guds verk. Israel måste fortsätta vandrigen sedan Mose icke längre leder dem; den kristna församlingen fortlever sedan Paulus icke är mer. Luthers kyrka lever längre än han själv, Wesleys likaså. Gud har alltid en man att sätta i platsen där den stod, som han kallade till annat verk.

Det föll på C. G. Ellströms lott att taga upp den avgåendes mantel, att stiga i skor som voro av ansenlig storlek. Skogsbergh stannade kvar till i oktober 1909 och Ellström tillträdde platsen i november samma år. Han var en man i sin krafts bästa dagar, frimodig och hoppfull, på många sätt en vänsäll och fredlig man, med god begåvning.

De tvenne första åren av hans fyraåriga verksamhetstid synes ha gått bra. Vi finna att 65 personer förenade sig med församlingen under första året och 48 det andra.

Därpå inträdde en ebbtid i verksamheten. Att placera ansvaret därför rätt torde vara vanskligt. Den som tecknar dessa runor skattar sig lycklig över att ej, ha det uppdraget. Likasom icke generalen ensam vinner

segern, så är han nog icke ensam skulden till nederlaget. Vem som än hade tagit platsen hade kanske gjort samma erfarenhet, sak samma huru han burit sig åt. Det är en svår sak att stiga in i en plats där få om ens någon tror att mer än en människa i världen passar.

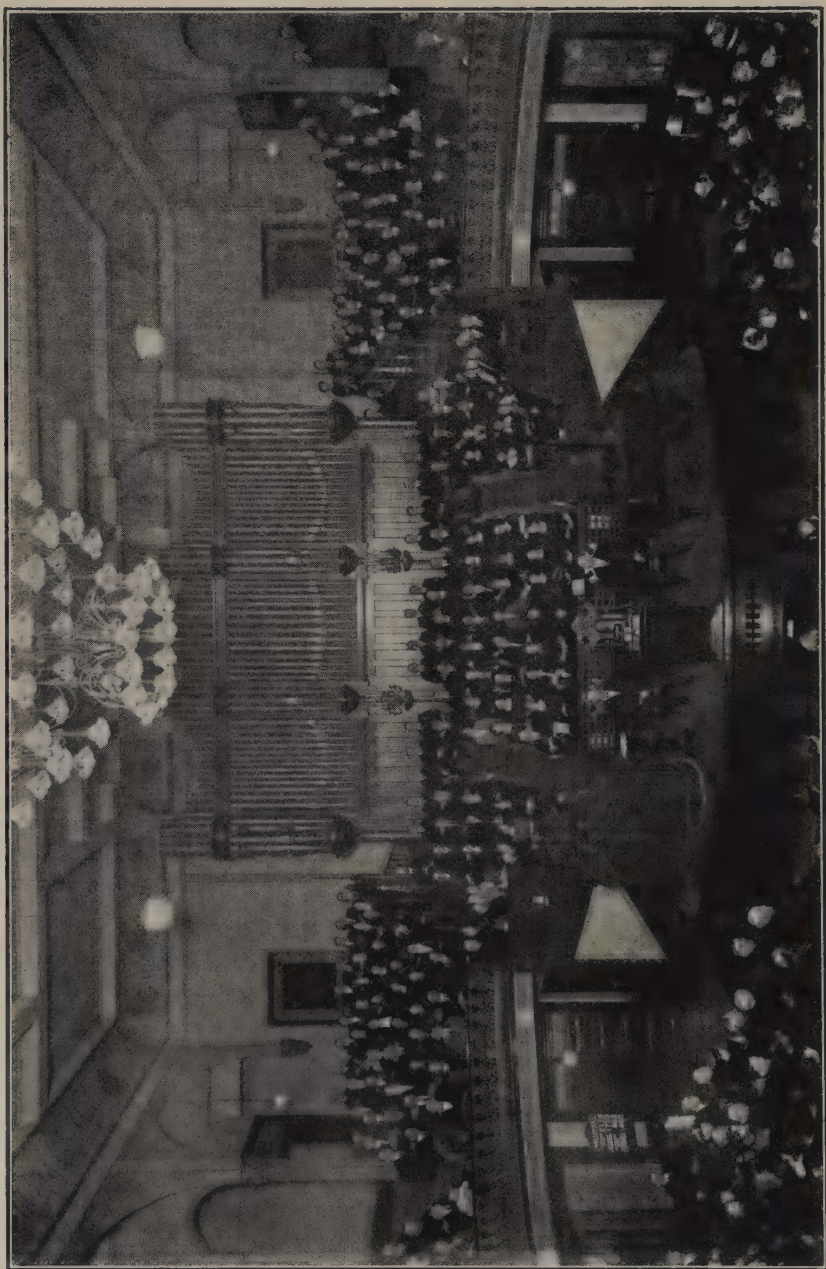
Åren 1912 och 1913 voro svåra och prövande för tabernakelgruppen. Men det var icke första stormen det skeppet hade utstått och ändå icke

C. G. ELLSTRÖM

sprungit läck. Många av medlemmarna började draga sig ifrån församlingens möten och intresset svalnade allt jämt. Dock fanns en liten trogen hop, som aldrig uppgav hoppet eller upphörde att bedja och tro. Med Tigerstedt sjöngo de:

“Än finns det hopp, än är ej allt förbi”.

ESTRADEN OCH ORGELLÄKTAREN

Då dessa i dag blicka tillbaka på den tid, då deras tro sattes på hårda prov, så känna de sig aldrig vilja tvivla på Herrens omsorg mera. Det lönar sig att vänta efter Herren.

Den 31 oktober 1913 slutade Ellström sitt arbete i församlingen. Hans livsverk varade icke så länge efter den tiden, ty några år därefter avklippes helt hastigt hans levnadstråd. Nu är han i hans händer, som dömer rätt i allt. Av honom värdesattes även de fyra åren i tabernakelförsamlingens tjänst.

Pastor Skogsbergh hade nu återvänt från västern, där han verkat efter sin avflyttning från Minneapolis. Han åtog sig nu att tjäna för-

EXPEDITIONSRUMMET

samlingen tillfälligt, medan man såg sig om efter en annan lärare. Det tog någon tid innan man kunde enas om ny predikant, men slutligen i september utfärdades kallelse till Gustaf F. Johnson, som då tillhörde Svenska Frikyrkan och var pastor i friförsamlingen i Rockford, Illinois. Samtidigt kallades Skogsbergh till pastor emeritus med årlig pension. Kallelsen antogs av bådadera, och den 18 januari 1914 höll den nye läraren sin inträdespredikan.

Att tillträda platsen nu var mindre svårt än fyra år tidigare. Då voro församlingens fordringar stora, måttet var tillskuret efter väldiga dimensioner. Sorg och saknad skapade missnöje. Nu däremot hade bittra erfarenheter slagit ned anspråken. Man var nöjd med så litet och gladde sig åt den ringaste framgång. Detta ingav den nykomne mod och han grep sig verket an. Mångas förtroende och förböner ägde han redan före

STYRELSEN FÖR FELLOWSHIP LEAGUE

en under församlingens kontroll stående förening med syfte att inom vår egen inflytelsekrets behålla våra unga män.

sin ankomst, andra, för vilka han var en främling, började mer och mer släppa till sig åt den stilla våg av hoppfull förväntan, som nådens vindar satte igång.

Det predikade ordet väckte frimodighet, välbesökta möten livade hoppet och syndare började söka Herren. Sådant var församlingen van vid. Det kändes hemtrevligt och naturligt och sinnena enades.

DE SISTA TIO ÅREN

Mer än tio år ha hunnit att glida förbi sedan den siste pastorn tog upp arbetet. Under denna tid ha icke några större avvikelser från de vanliga riktlinjerna ägt rum. Arbetet har utvecklats sig i olika riktningar, sunt och hälsosamt. Den rymliga lokalen har i regeln varit fullsatt vid

STYRELSEN FÖR FRIENDSHIP LEAGUE

en nyligen organiserad förening av unga kvinnor med ett arbetsprogram av social och etisk inbördes hjälpsamhet.

söndagskvällens möte och andra möten ha även varit välbesökta. Veckomötena ha de sista fem åren måst hållas uppe i stora auditoriet enär undervåningen blev för trång. Från 800 till 1600 personer närvara vid veckomötena.

År 1917 insattes en piporgel, den första församlingen haft, till ett pris av 6,000 dollars, av vilken summa församlingen fick emottaga 2,500 dollars av Carnegie.

Församlingens första pastorsboställe var det gamla tvåvåningshus, som stod på samma tomt som kyrkan, vilket sedermera förvandlades till ett hem för unga kvinnor. I många år hade församlingen därför icke något pastorsboställe. År 1915 byggdes ett sådant, ett vackert hus med 11 rum uti, beläget å 1502 10th Ave. S. År 1923 inköptes en vacker villa vid West Arm, Lake Minnetonka, till sommarhem för pastorn, till ett pris av 7,500 dollars.

Den enda ändring som skett i verksamhetens riktlinjer kan sägas vara angående språket. I flera år bedrev församlingen svensk skolverk-

PASTORSBOSTÄLLET

samhet, för att vidmakthålla det svenska språket. Under det stora kriget blev det betraktat som ett tecken till bristande lojalitet, att söka bibehålla det lands språk, där man var född. De svenska församlingsskolorna upphörde på de flesta platser vid den tiden. Så skedde i tabernakelförsamlingen. I stället befanns det av nöden att börja hålla möten på engelska språket. Icke allenast kände vi oss ha en mission att utföra ibland landets folk av olika nationaliteter, utan i våra egna hem hade barn uppväxt, vilka bäst kunde tjänas genom landets språk.

I februari 1917 beslutades att ett engelskt möte skulle hållas en söndag i månaden. Tre år senare beslutades att tvenne gånger i månaden hålla engelsk predikan, den ena gången en söndagsförmiddag och den andra gången en söndagskväll. År 1923 ökades antalet engelska möten till tre i månaden, förutom det veckliga engelska ungdomsmötet varje söndagsafton. Det har visat sig att vi genom våra engelska möten nå större skaror än vi kunna nå genom svenskan. Hundratal ha ofta blivit utestängda av brist på utrymme, vilket dock de senare åren även hänt vid svenska möten.

VILLAN VID MINNETONKA

För övrigt har arbetet fortgått efter de riktlinjer, som från början angävos. Väckelseropet har aldrig tystnat i vår församling. Det har ock resulterat i frälsning och tillväxt. Unga män och kvinnor ha helgat sig åt Herrens tjänst på hemfältet och i hednamissionen.

Stora summor ha samlats för inre och yttre mission. Missionskollektor uppgående till ett par tusen dollars ha upptagits på en enda dag. Vid insamlingen för North Park College Endowment Fund för några år sedan samlades 3,500 dollars. Senare samlades över 20,000 dollars för

GUSTAF F. JOHNSON

MRS. G. F. JOHNSON

byggnader vid Minnehaha Academy, en verksamhet som vår församling har stått mycket nära ända ifrån dess första tid och intill i dag. Vid den sista insamlingen för North Park College, som pågick i september 1924, ett par veckor före vår jubelfest, samlade församlingen 11,000 dollars. Oerhörda summor inkomma och utgivas årligen för missionen, och till fattiga såväl som för församlingens eget arbete. Och allt synes utföras med en lust och glädje, som verkar smittande på omgivningen. Vi tigga aldrig åt Gud. Vi anse, att silvret och guldets tillhör Herren, enligt hans eget uttalande, och de som ha det om hand äro hans förvaltare. Då Herrens verk kräver medel underrätta vi hans förvaltare, och alla trogna sådana skynda att efterkomma sin Herres befallningar. Skulle någon vilja vara otrogen så döma vi icke en sådan, det lämna vi åt hans egen herre.

Ofullkomliga och bristande i många stycken, söka vi dock att efter bästa förmåga inrätta tabernakelförsamlingen, denna Herrens egen skapelse, efter det nytestamentliga mönstret. Vi vilja icke i självförtroende anse oss ha nått det målet, men i hoppfullhet jaga vi därefter.

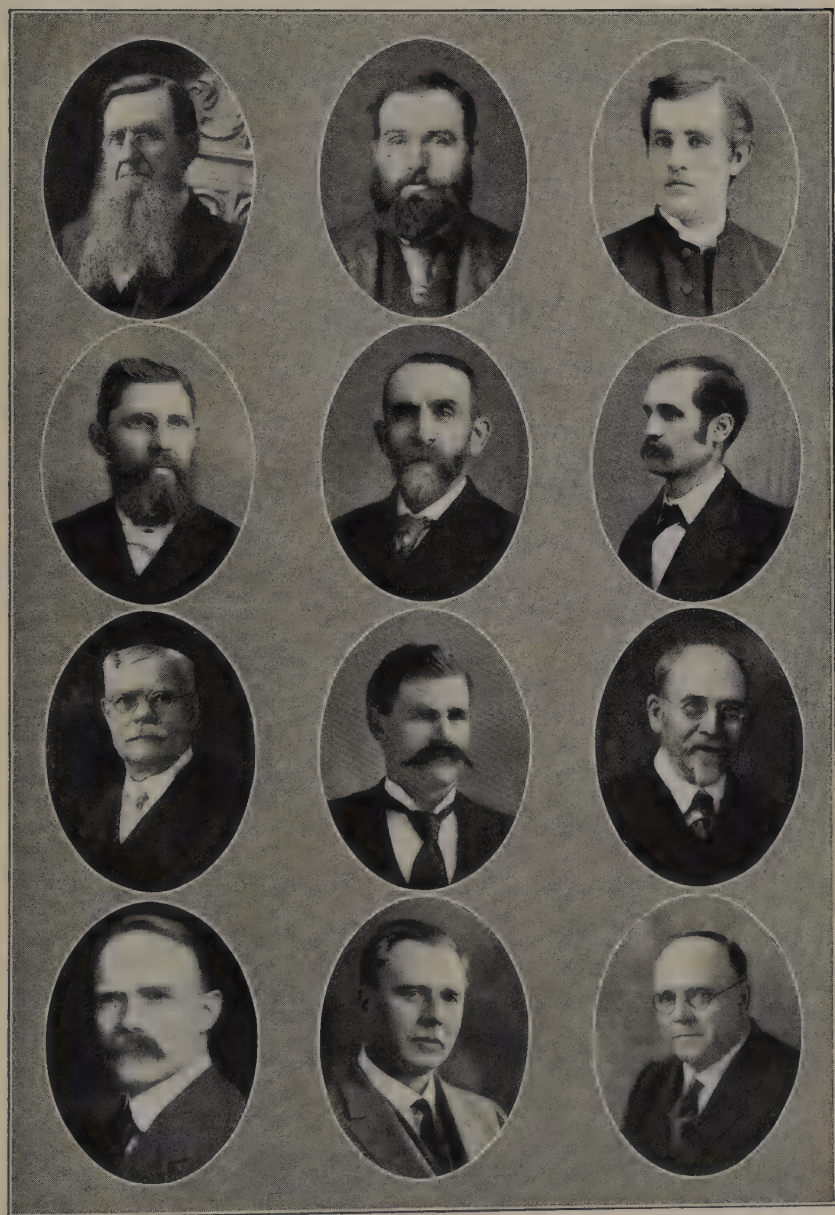
MEDHJÄLPARE I ARBETET

Under denna rubrik borde många hundra namn uppräknas, ty församlingens stora insats i arbetet har kunnat ske, emedan villighet att vara med om att draga lasset har kännetecknat dess medlemmar från början. Dock tänka vi vid detta tillfälle särskilt på styrelsen i första hand. Ofta återfinner man i protokollen församlingslärarens erkännande åt den trogna styrelsen och samma förhållande gäller ännu.

De bröder, som från början ha tjänat som ordförande i församlingen, äro följande: Nels Selvander var den förste, men hans tjänstetid blev ej lång. Han efterträddes andra året av John Strid. Båda dessa bröder äro nu hemma hos Herren. Pastor A. Lidman tjänade en tid på samma gång som han var församlingens lärare. F. G. Haggquist, som har fått tjäna på så många olika sätt och vid så många tillfällen, var ordförande i flera år. Emil Larson och August Miller komma därefter. Sedan finna vi vår välkände A. L. Skoog, som efterträddes av J. L. Beckman. Dessa bröder ha vi ännu ibland oss. Därpå tillträdde J. B. Ryberg platsen och han är väl den, som har äran av att ha innehaft den längst. Efter honom valdes S. A. Matson, välkänd i Förbundets verksamhet. Nels Bruce har i en rad av år tjänat, till dess han vid förlidet årsmöte efterträddes av Lewis S. Nelson. Båda dessa bröder ha varit med i styrelsen i många år.

Ordförandena under de 50 åren

Nels Selvander
F. G. Häggquist
A. L. Skoog
S. A. Matson

John Strid
E. Larson
J. L. Beckman
Nels Bruce

A. Lidman
August Miller
J. B. Ryberg
L. S. Nelson

Men icke blott dessa bröder, utan även andra medlemmar av styrelsen ha gjort stora insatser i verksamheten. Deras lott har det varit att ofta bära bekymmer då andra ha vetat litet eller intet därom. Den hjälp och det stöd, som predikanten har haft i dessa bröder kan icke gärna över-skattas. Må församlingen alltid välsignas med ledare av detta slag, och då bli skuldrorna, som sättas under bördorna, både många och starka.

Det torde icke vara ur vägen att här särskilt omnämna en broder, nu avsmnad, vilkens namn så ofta förekommer i protokollen, ända från den första början. Det är P. J. Edquist. Än såsom sekreterare, vilken syssla han innehade i många år, än såsom diakon och än såsom söndags-skolman är han alltid verksam. Han har efterlämnat djupa, betydelsefulla spår på många sätt, men kanske mest i det outtröttliga arbete han ända in i sina sista dagar utförde för söndagsskolan. Det var hans lust att samla barnen omkring bibelordet. Ett av de sista minnen vi ha av honom vid våra möten, var då han talade ömma ord av nåd och förmaning vid en nattvardsgång, särskilt betonande vikten av att med kärlek, förståelse och bön understödja församlingens lärare. Nu vilar han, men hans minne lever friskt ibland oss.

Under rubriken om medhjälpare kommer även en ansenlig skara predikanter, vilka ha, längre eller kortare tid, tjänat församlingen med Guds ords predikan och i flera fall även i annat arbete tillhörande läraen.

Ordningen har icke alltid varit så sträng, och därför är det icke i varje fall så lätt att avgöra, huruvida den ene eller den andre bör kallas assisterande pastor eller ej, men det blir väl i alla fall en ärefråga och sådana böra icke vara av så stor vikt.

K. A. Isakson, nu bosatt i Nebraska och ännu i full verksamhet i Herrens vingård, är den som vi finna först nämnd såsom biträdande predikant. Tidtals arbetade han ännu i sitt yrke och predikade tillika. Under flera år finna vi honom igen och igen i församlingens prediko-verksamhet. E. Larson, avsmnad sedan något år tillbaka, verkade även dels, och kanske mest, såsom stadsmissionär, till vilken syssla församlingen hade kallat honom. F. G. Häggquist har redan blivit nämnd. Hans insats i arbetet har varit omfattande och värdefullt på allt sätt. Emil Holmblad tjänade en tid under begynnelsens dagar, men utan att övergiva sitt yrke. C. W. Boquist var kallad till medhjälpare men emedan arbetet på en av de nya predikoplatserna utvecklade sig så, att där behövdes en stående predikant, blev det så ordnat, att han tillträdde den platsen inom några månader. A. Mellander och D. Nyvall ha båda innehaft kallelser att biträda med predikan, vilket de ock gjort, den

Assisterande predikanter

B. J. Thoren
Albert Johanson
Walfred Westlind

K. A. Isakson
J. J. Daniels
C. J. Nelson

C. W. Boquist
J. E. Seth
J. Elving

senare en längre tid. Likaså med A. T. Frykman, som ombads att tjäna medan Skogsbergh företog en längre resa — som hände rätt så ofta. Nels Heiner, som var redaktör för Veckobladet, kallades även en tid att predika en gång varje söndag och tvenne gånger under veckan.

Ibland dem, på vilka ansvaret av församlingstvården tidsals har fallit helt och hållet finna vi J. J. Daniels, som under Skogsberghs sverigeresa övertog församlingstvården. Återkommen från Sverige fann S. sitt hälsotillstånd sådant, att han måste för en längre tid avhålla sig från verksamheten. Albert Johanson, som då nyligen hade anlänt från Sverige, kallades att biträda Daniels i arbetet och under en längre tid tjänade dessa båda bröder sida vid sida, till stor tillfredsställelse i syskonkretsen. År 1898 kallades J. E. Seth, nu avsomnad. Han stannade till september 1899. Ett par år senare finna vi J. B. Thoren, nu i New York, såsom biträdande pastor. Han innehade platsen en längre tid och nedlade ett förtjänstfullt arbete i församlingen. C. J. Nelson, senare missionär i Kina, nu nyligen avsomnad, tjänade även en tid före sin avresa till hednafältet.

Därpå följde flera år under vilken tid församlingen icke hade någon biträdande predikant. Men med verksamhetens uppsving igen började det visa sig, att arbetet var nog för två, eller om så hade varit möjligt, flera stycken. I december 1918 kallades en av våra egna diakoner, den unge broder Walfred Westlind, att antaga plats som assisterande pastor. Kallelsen antogs och Westlind gjorde sig snart känd som en duglig predikant och villig arbetare. Det var med stor ovillighet församlingen släppte honom då han på våren 1923 sade upp platsen, för att antaga kallelse till Tacoma, Wash. Men enär han var viss i sitt sinne att det var Guds väg, så var intet annat att göra, än att giva med sig. Allmänt älskad såsom få, saknades han i alla branscher av verksamheten.

Men Herren hade en annan broder i beredskap åt oss. Br. J. Elving, ävenså en av våra egna medlemmar, som ett par år förut hade utgått i Herrens verk, kallades till biträdande lärare. Han var i Ellsworth, Wis. Han fann det vara i enlighet med Herrens vilja att antaga kallelsen och på sommaren 1923 tillträdde han platsen, vilken han ännu fyller till stor belåtenhet och glädje. Om Herren vill oss väl så låter han oss få behålla denne arbetare ibland oss länge.

MISSIONÄRER OCH PREDIKANTER

Församlingens hedersflagga under det stora världskriget pryddes av 212 stjärnor, representerande antalet av dem, som från vår krets hade

Missionärer

C. J. Nelson
Mrs. Amelia Conradson
Paul Johnson
Mrs. Emelia Christenson
Grace Folin

Ellen Ackerson
Mrs. Paul Johnson
Arthur Skooglund
Edith M. Peterson

Mrs. Alma Carlson-Himle
Jenima Olson
Mathilda Hagström
Marie Haukon
Ruth Hagman

utgått i landets tjänst. Vi voro icke litet stolta över den flaggan, även om den vittnade om slitande sorg och död.

Vi ha dock en annan hedersflagga, på vilken vi sätta ett ännu högre värde. Det är namnlistan på de syskon, vilka ha utgått från vår verksamhets olika branscher såsom Herrens vittnen i hemlandet eller hednavärlden.

Först på listan komma guldstjärnorna. Tre av våra syskon, som ha utgått till hednafältet, äro avsomnade. De äro Mrs. Alma Carlson-Himle, som dog i Kina, C. J. Nelson, som avsomnade efter flera års missionsverksamhet i Kina, samt Vendla Carlson, som dog i Indien.

Edw. Rasmusson, Carl Johan Freeborn och Ida Johnson ha alla tre tjänat i Alaskamissionen.

Ellen Ackerson och system, Amelia Ackerson-Conradson, vilka i flera år båda underhöllas av församlingen, verka på vårt fält i Kina. Den förstnämnda underhålls ännu av församlingen, den sistnämndas underhåll övertogs av den församling, som underhåller hennes man. På samma fält verka även Paul och Ellen Johnson, samt Jemima Olson, de tvenne förstnämnda underhållas av församlingen och den sistnämnda av Nordvästerns Ungdomsförbund, i vilket arbete vår ungdom utför sin del till fullo. På Alliansmissionens fält i Kina verka Mrs. Emelia Christenson och Mathilda Hagström. Den förra har ofta ihågkommit med gåvor från församlingen och den sistnämnda underhålls av en av våra bröder. Mrs. Beda Elofson-André verkade i flera år i Kina, men har återvänt.

I Syd-Amerika verka systrarna Grace Folin och Edith M. Peterson i Frikyrkans och Alliansmissionens tjänst. Även Ruth Hagman verkade en tid i denna mission, men är nu hemma på grund av nedbruten hälsa. De äro alla församlingens barn. Arthur Skooglund avreser i dagarna till Afrika, till Frikyrkans fält därstädes. Marie Haukon avreste 1924 till Syrien och verkar i ett amerikanskt missionssällskaps tjänst.

Flera bröder, som ha blivit omvända till Gud i Tabernaklet, men icke förenat sig med församlingen, äro på hednafältet. Vi glädjas lika mycket över dessa, men kunna icke räkna dem med här, enär de icke ha varit formliga medlemmar.

Inalles ha således 19 stycken, vilka ha varit medlemmar av församlingen eller någon av dess branscher, utgått i Herrens verk på hednafältet. Av dessa äro tre döda, fyra ha återvänt, efter flera års arbete, och 12 leva och äro i verksamhet ibland hedningarna då detta skrives.

Vända vi då våra blickar till hemfältet så finna vi en ännu större skara av våra medlemmar där.

GRUPP AV PREDIKANTER SOM UTGÅTT UR FÖRSAMLINGEN ELLER NÅGON AV DESS BRANSCHER

Studerande

Oscar Johnson Clarence Swanson David Peterson Erick Frohman Leonard Lindholm
Ellen M. Johnson Ellen Sandell Mathilda Danielson Elvira Anderson
Alfred Gilberg Paul Lindholm Alex Sewall Paul A. Carlson Carl Nicholson

E. Dillner, Olof Odenius, Alfred Ahnfeldt, Carl P. Skogsbergh och K. E. Forssell verkade på olika fält med välsignelse. De äro nu avsmnade.

Följande äro i aktiv verksamhet på olika fält: John E. Dahlgren, Adolph Liljengren, C. F. Sandström, A. T. Frykman, Petrus Wellander, John Nelson, Nels Nordberg, Gust Nelson, O. W. Bengtson, G. A. Youngström, A. Wallin, A. W. Magnuson, Reuben Dahl, Walfred Westlind, J. Elving, George Boström, Carl Beckman, Elmer F. Seagren, C. Gustave Anderson, Arvid Johnson, Theodore Johnson, Enoch B. Swanson, Alvin O. Carlson, Ernest Peterson, Oscar E. Johnson, Harold L. Lundquist, Reuben C. Larson, Harold Erickson. Många av dessa äro redan välkända till och med såsom ledande män i vår nationella verksamhet och även de yngre ibland dem äro eftersökta, både som evangelister och lärare. De äro en skara, som församlingen med skäl betraktar såsom ett av sina största fröjdeämnen.

Ludvig Åkeson, K. E. Peterson, M. Thornberg och Joel P. Ohleen ha i flera år varit i verksamhet men ha de senare åren inträtt i affärslivet.

Av dessa 37, som ha utgått till fältet här hemma, äro 5 döda, 4 äro icke längre i aktiv tjänst och 28 äro i full verksamhet.

SKANDINAVISKA UNIONMISSIONEN

Femton unga män och kvinnor idka för närvarande studier vid olika lärdomsanstalter, beredande sig för kristlig verksamhet hemma eller i hednaländerna. Flera av dessa ha redan haft rätt så omfattande erfarenhet i aktivt arbete, varför man med skäl kan hoppas, att de komma att bli goda arbetare. De äro:

Leonard Lindholm, Paul Lindholm, Oscar A. Johnson, Erick Frohman, Alex Sewall, Clarence Swanson, David Peterson, Paul A. Carlson, Alfred Gillberg, Carl Nicholson, Ellen Sandell, Ellen M. Johnson, Elvira Anderson, Mathilda Danielson och Signe Johnson. Dessa studera vid Minnehaha Academy, Northwestern Bible School, Moody Bible Institute och North Park College.

Under senare åren ha flera grupper av unga män och kvinnor, under ledarskap av någon äldre, mera erfaren, besökt platser runt omkring i Minnesota och Wisconsin, vilka ha varit i behov av predikohjälp. Icke så få rapporter ha inkommit om syndare, som ha kommit till tron på Jesus genom dessa gruppers arbete och dessa besök äro i allmänhet mycket välkomna i de mindre församlingarna.

Gustav E. Borgman

I detta sammanhang passar det att ihågkomma den av Herren så rikligt välsignade Skandinaviska Unionmissionen. Denna verksamhet är icke församlingens egen, utan ett företag av flera församlingar gemensamt. Missionen är nu något över 21 år gammal. Föreståndaren för missionen ända från början har varit Gustav E. Borgman, medlem och diakon av tabernakelförsamlingen. Det erkännes av alla intresserade, att denna församlings insats i det arbetet har varit större än någon annan församlings. Varje lördagskväll, i årtal, har vår ungdomsförening samlats där nere i lokalen å Washington Ave. och med sång och vittnesbörd sökt att leda syndare av alla slag till Kristus. Den förste som vanns där har varit missionspredikant i många år. Församlingen och de båda ungdomsföreningarna gävo förlidet år 1,127 dollars till denna mission, extra kollekter icke inberäknade,

Härav synes att församlingen med rätta kan kallas en missionsförsamling. Dess verksamhetskrets sträcker sig snart sagt kring hela jorden. Vi vänta ett stormöte i Guds stad en gång, då alla som vunnits för Herren genom denna femtioåriga verksamhet i olika länder första gången möta varandra, alla på en gång. Utav den första gruppen ha vi endast de nio, å nästa sida avbildade, kvar ibland oss. Men på den dagen blir det en stor skara.

CHARTER MEMBERS

J. K. Merricks
John Osterberg
Mrs. Sven Johnson

Mr. och Mrs. Zakarias Anderson
Mrs. Maria C. Nordberg

Carl J. Högberg
P. J. Malcom
Mrs. Ida Strid

Sångkören

*Halleluja! Ja, det är gott att lovsjunga
vår Gud, ja, det är ljuvligt; lovsång höves oss.
(Ps. 147: 1).*

DEN första sångkör vi känna till bestod av morgonstjärnor. De sjöngo vid den första högtiden omnämnd i historien, nämligen jordens hörnstensläggning. (Job. 38: 7).

Det är därifrån Pythagoras har plagierat det sköna uttrycket om sferernas musik.

Vid Egyptens tegelbruk hördes inga sånger, fastän köttgrytor funnos i stor mängd. — Köttgrytor skapa icke sång.

Israels sång föddes samma dag som deras frihet.

Kristustypen David, konungen, var sångare först och kung sedan. Han utgav den första och bäst kända sångsamling, som brukades vid nationens vallfärder under dess lyckliga ungdomsår och vilken åter skall komma till bruk när Israel blir ung på nytt. (Hos. 2: 15).

Intet krig har vunnits utan gripande nationalhymner. — Inga sådana föddes under det sista kriget, och därför är det ännu en öppen fråga vem som vann det.

Inga stora företag ha någonsin lyckats utan medverkan av sångens niagarastyrka.

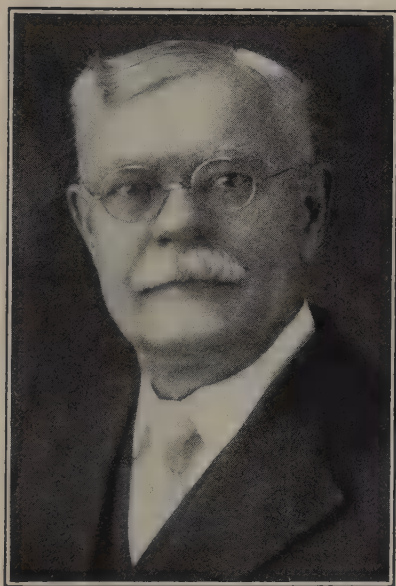
Stora andliga uppvaknanden ha ofta blivit födda och alltid ledsagade av odödliga sånger.

När evighetens portar någon gång ha gläntat, så ha ifrån fadershusets

boningar trängt ned till oss det hänförande ekot av brusande sång. — Nedifrån stiga inga sångers ljud. Förtvivlan kan icke sättas till noter. Därför, sångarskara, sjung!

Därmed besläkten I oss med skapelsens morgonrodnad och Nya Jerusalems hemman!

Därmed fören I oss in i ledet av historiens frihetshjältar och tankevärldens ädlingar!

A. L. SKOOG

I lätten för oss livets färd, I lyften åt oss dess bördor och I kasten
ljus ända in i gravens trånga rum — ja, långt på andra sidan!

Sjung!

* * *

Med dessa ord hälsade vi tabernaklets sångkör vid banketten, som församlingen anordnade till dess ära den 22 februari 1922. Vi låta dem bli en inledning till berättelsen om körens arbete i vår församling.

Men den berättelsen kan han bäst berätta, som har burit den kristna sångens svenska banér i detta land i snart ett halvt sekel. Därför låna

vi följande ord av A. L. Skoog, återfunna i konsertprogrammet för körens reunions-konsert den 3 december 1908:

“Svenska Tabernakelkören kan gärna säga som Topsy i ‘Onkel Toms Stuga’: ‘Jag är inte född; jag har bara växt upp.’ Ty utan att veta om någon formlig grundläggning, har den uppspirat och växt och fortlevat, tills den i dag kan liknas vid en svensk furu med djupa rötter och ståtlig stam. Ja, även om grenarna börja glesna mot roten, så är dock kronan fortfarande tät, livskraftig och uppåtsträvande.

Föga kunde vår fryntlige och aktade John K. Merricks ana, där han för så många år tillbaka satt vid den lilla orgeln i det första missionshuset och anförde den enkla församlingssången, att han skulle bliva före-

FÖRSAMLINGENS FÖRSTA FYRA SÅNGLEDARE

J. K. Merricks

Henry Oberg

Mrs. S. N. Nichols

J. W. Strandberg

löpare till en så välsignelserik sångverksamhet som denna. Någon flerstämmig sång lär dock icke hava förekommit i församlingen av det enkla skälet, att det fåtal troende, som utgjorde densamma, saknade förmågor därtill.

Församlingens sång bestod huvudsakligast av Rutströms och Ahnfelts sånger samt sedermera av de just utkomna ‘Sånger till Lammets Lov’ eller ‘Sankeys Sånger’, som de merendels kallades, och som då vunno ett rotfäste hos vårt folk, från vilket de sent skola lösryckas. Broder Merricks nedlade befattningen som ordinarie organist i slutet av 1879, men stod ofta till tjänst efteråt, när omständigheterna det fordrade.

Det första försöket till flerstämmig sång i församlingen måste förläggas till 1878 och var en frukt av den stora väckelsen vid pastor E. Aug. Skogsberghs besök. Mycken ungdom hade blivit vunnit för Herren både i Minneapolis och St. Paul. Bland denna var undertecknad, som bodde i St. Paul och fick stundom följa Skogsbergh så väl till Minneapolis som andra platser för att spela orgeln vid hans möten. Därtill manad av den troende ungdomen, började jag i St. Paul tidigt efter min omvändelse att undervisa i tonträffning dels hos missionsvännerna, dels hos baptisterna. Mina vänner i Minneapolis ville också göra sig nytta av min lilla gåva. Alltså bildades i slutet av 1878 en sångklass på Harrison Hall, som då användes av församlingen som tillfällig möteslokal. Denna sammanträdde i regeln på onsdagskvällarna och hölls än i salen, än i deltagares bostad och någon gång i undervåningen av det under byggnad varande nya missionshuset å 8th Ave. och 4th Street. Klassen bestod till en början av följande:

Sopran: Mrs. Carolina Merricks, Anna Qvale, Minnie Anderson, Christine Edquist, Emma Vanstrum och Thilda Carlson.

Alt: Mary Peterson, Lizzie Nelson, Minnie Strömquist, Sarah Olson, Christine Lindström och Annie Peterson.

Tenor: Levin Lundequist, N. M. Vanstrum och S. P. Klarquist.

Bas: F. G. Häggquist, A. Andr. Anderson, Louis Dahl, A. W. Carlson, G. Johnson och Aug. B. Darelius.

Huru mycket de lärde av sin oerfarne sånglärare lämnar jag därhän; principen, som låg under deras strävan, är dock värd att anbefallas: för att sjunga, bör man vinnlägga sig om tonträffning.

Klassen uppträdde och sjöng under min ledning vid en sammankomst i det nya missionshuset söndagen den 18 maj 1879. Den 13 augusti avlade jag mitt sista besök hos min kära sångklass för att kort därefter flytta till Chicago.

Denna sångklass betraktas av dess medlemmar såsom hjärtebladet till trädet, och dess individer utgjorde helt naturligt kärnan i den efterföljande kören.

Det var icke så lätt att göra något av en kör på den tiden. Förmågorna voro få och ovana, någons frånvaro eller bortgång förlamade det hela: det var ock knappt med sånglektyr. Därtill kommer, att församlingen ej kan frikännas från en viss fördom mot körsång. Följaktligen synes kören hava ägnat sig mycket, kanske mest, åt unisonsång för att därmed understödja ledningen av församlingssången.

På hösten 1882 gjorde kören en ny ansats under prof. J. W. Strandberg, som redan under Törnqvists tid spelade — mera tillfälligt — vid

FÖRSAMLINGENS SÅNGKÖR

sammankomsterna, och som nu blev församlingens ordinarie sångledare. Han tjänade nitiskt i något över två års tid, varunder nya, präktiga gåvor fylkade sig kring sångarfanan, och kören gjorde ett påtagligt uppsving. Ännu saknades dock förnämligast två villkor för verklig framgång: tillräcklig tillgång på tjänlig körmusik samt församlingens hängivenhet och understöd. Det var insikten om det förra behovet hos våra kristna körer, som föranledde Skogsbergh att i sin "Evangelii Basun", vars första upplaga nu utkom, inbegripa en körsångsavdelning.

GEO. G. HULTGREN

Strandberg slutade omkring april, 1885, men kören fortlevde, och sången skallade under anförande av lilla trettonåriga Hulda Rosenquist, numera Mrs. S. N. Nichols, som redan då varit en aktiv körmedlem både med sång och spel i ett par års tid. Detta var tillståndet, då undertecknad flyttade hit i juli samma år.

Pastor Skogsberghs uttalande torde kunna anföras här. Han säger: "Sångkör fanns visserligen emellanåt före 1885, men den var ostadig och syntes icke kunna fylla sin plats eller vara till den välsignelse den hade

TABERNAKLETS INTERIÖR

bort och kunnat vara. Icke förrän 1885 tog det fart med sången, sedan broder A. L. Skoog kallats och anlänt för att antaga ledning av sången. Han hade ju i flera år varit min medarbetare inom Tabernakelförsamlingen i Chicago. Han hitflyttade 1885, på sommaren, och tog genast ledningen av sången och organiserade om kören, som allt sedan har oavbrutet tjänat till stor välsignelse. Förut låg sången nere, och körsång var icke alls populär, utan tvärtom. Men sedan 1885 har kören och dess sång växt i popularitet inom församlingen och bland folket.'

Jag är dock böjd att tro, att dess popularitet började växa redan innan jag kom, och att mitt hitkallande var just en frukt av, att för-

MED FULLSATT AUDITORIUM

samlingen, dels genom mina föregångares förarbete, dels emedan Skogsbergh, som hade flyttat hit ett och ett halvt år förut, var en så varm förespråkare för körsång, hade börjat inse körens nytta och möjligheter. Och näst det, att motviljans is således blev bruten, har kören att tacka hektografen för sin framgång. Ty om det än kostade möda att medelst kopiering hålla kören med färskt sångstoff, var jag ju tämligen van därvid, och den lilla limpinnan satte ej blott kören i beröring med vad som fanns av svensk körsång, utan även åtskilliga nya översättningar från engelska framträdde efter hand i hektografens purpurtryck, vilket alla medlemmar från den tiden mycket väl minnas. Det ständiga kopierandet

födde emellertid en ny idé, som antog formen av en sångtidning, och således råkade i 1892 'Gittit' hänga på furan som en av dess fruktsammaste kottar. Och sedan har sångmaterial ej fattats.

En väsentlig faktor till körens framgång är att söka i de rika tillfällen, som alltsedan min hitkomst erbjudits den att 'föra sina varor till torgs'. Ej allenast har man väntat höra den en och stundom två gånger om söndagen, utan den har nästan varje år måst deltaga i en eller flera konserter, för att ej nämna högtider, missionsmöten och utflykter. Och även om det känts påkostande att bereda sig för allt, så gäller dock samma regel här som på det industriella området, att efterfrågan skapar tillgångar. Och kören har ej avmagrat.

Om de sista åren kunde vara mycket att omtala. Låt det emellertid vara nog med att tillägga, att kören i trots av växlingar, så att den än befunnit sig på de Ljuvliga bergen, än i Förödmjukelsens dal, ständigt vänt blicken framåt med mål att efter bästa förmåga upphöja hans namn, som kallat den från mörkret till sitt underbara ljus.

Även ledare tröttna. Av denna anledning resignerade jag vid slutet av 1903, och prof. Henry Oberg valdes, som jag trodde, till min permanente, skicklige efterträdare. Men det skulle icke så förbliva. Vid årsskiftet 1905-6 resignerade han befattningen, och den gamle hästen lät sig bevekas att åter träda i skacklarna." Så långt Skoog.

Det var år 1908 kören höll denna lyckliga reunion-konsert, vid vilket tillfälle omkring 250 gamla och nya medlemmar av kören samlades.

Skoog stannade kvar som ledare till 1917 då han tillkännagav sin önskan att bli entledigad, vilket församlingen till sist måste medgiva. Geo. G. Hultgren, som då var körledare i Svenska Metodistkyrkan, blev kallad att fylla platsen, vilken han ännu innehar, till stor glädje för alla sångälskare ibland oss. Hultgren är, liksom Skoog, orgelnist såväl som körledare, och även därtill en utmärkt solist, varav det ses, att församlingen i honom har en utmärkt gåva.

Under senare åren ha några av de äldre medlemmarna avgått, men andra, av det yngre släktet, ha intagit deras platser. "I dina fäders ställe skola dina söner komma", var löftet till Guds folk.

En manskör, som för många år sedan sjöng under M. Westlunds ledning, är numera upplöst. Vid flera tillfällen ha försök blivit gjorda att organisera en manskör, men varje försök har efter någon tid dött bort. Ibland en så stor skara, som tabernakelgruppen, borde det finnas nog material för allt vad man i sångväg önskar frambringa.

Vi våga därför uttala det hoppet, att ehuru körens historia i det flydda är storslagen, så är det dock möjligt, att ännu härligare tillfällen ligga framför.

Ungdomsverksamheten

*I helig skrud kommer din unga skara in-
för dig, såsom dagen kommer ur morgon-
rodnadens sköte.* (Ps. 110: 3).

SÅSOM en formligt organiserad verksamhetsgren inom tabernakel-församlingen har ungdomsföreningen en historia vars begynnelse definitivt kan hänföras till året 1888. Men föreningen har dock sina rötter uti en ännu tidigare begynnelse. Under väckelsen på hösten 1877, då möten höllos i Harrison Hall, Market Hall, Pence Opera House, och Academy of Music, under en folkströmning så stor att utrymmet i var och en av dessa stadens största samlingshus successivt visade sig otillräckligt, blevo ganska många unga omvända och väckta till livet i Gud. Behovet gjorde sig snart gällande bland denna troende ungdom, av någon slags sammanslutning till inbördes uppbyggelse och till befordrande av verksamhet i församlingens tjänst. Ynglingarnas verksamhet börjades först, och härrör sig från tiden då predikanten Gustaf E. Törnkvist betjänade församlingen, troligen året 1881. Törnkvists intresse för ungdomen, och hans praktiska blick för de arbetskrafter som bland dem funnos och kunde uppodlas, föranledde honom att samla några troende ynglingar tillsammans för att sätta dem i verksamhet. Bland dessa voro Claus O. Peterson, Nils Åkeson, Olaf Larson, Nils Peterson, Olof Peterson, John Anderson, Olof och John Bengtson, Knut E. Forsell och John Carlson. De samlades på söndagen till gemensam uppbyggelse. Dessutom brukade de gå ut i staden för att inbjuda den icke-troende skandi-

naviska ungdomen till predikomötena. De besökte också de sjuka på stadens lasarett, på flera sätt vittnande om Herren.

De unga kvinnornas verksamhet började året 1884, således tre år senare. Jungfrurna brukade samlas till bönemöten i fattiga familjers hem, och även på platser där troende flickor arbetade. Dessa möten buro rika frukter i många unga kvinnors omvändelse. I det gamla missionshuset på 4th Street brukade ynglingarne samlas till bön- och vittnesbördsmöte före predikan på söndagsförmiddagarna, medan jungfrurna hade sina särskilda möten på eftermiddagen. Vid dessa möten lästes och studerades Nya Testamentets böcker i ordningsföljd. En syförening bildades, vilken förestods av Mrs. Strömquist (Hulterantz), och Hedda Anderson. Jungfrurna så väl som ynglingarne besökte flitigt de sjuka på stadens lasarett, utdelande blommor och traktater.

Såsom redan är nämnt, voro dessa båda verksamhetsgrenar helt informella sammanslutningar av den troende ungdomen, utan organisation, konstitution eller namnlista. Dock nämnes i församlingens tjugofemårsminne, utgiven vid jubelfesten 1889, Claus O. Peterson såsom den förste ledaren bland ynglingarna, och bland jungfrurna innehade en kommitté, bestående av Minnie Olson (Mrs. Colson), Hedda Anderson och Emma Appelquist, ledningen av den gemensamma verksamheten.

Den 6 februari 1888 antogs en konstitution av församlingen för bildandet av en ungdomsförening. Den organiserades i två särskilda brancher, ynglingaföreningen och jungfruföreningen, med en gemensam ordförande, vald av församlingen. Denna tvåfaldiga organisation, vilket utgör ett undantag från regeln bland missionsförsamlingarnas ungdomsföreningar, torde hava sin orsak dels i karaktären av den tidigare verksamheten, dels i en viss fruktan för följderna av samverkan mellan ynglingar och jungfrur, och dels i det stora antalet ungdomar i församlingen, vilket gjorde det praktiskt att fördela organisationen på två grupper.

Måndagen den 13 februari 1888 bildades ynglingaföreningen enligt ovannämnda konstitution, och lördagen den 4 mars bildades likaledes jungfruföreningen. De vid första mötet inskrivna medlemmarne av den förra voro 19 till antalet, nämligen:

Olof Larson	Carl Rundell	Henry Larson
John Näsström	Henry Johnson	John E. Dahlgren
Edward Stone	Frank Bratt	Carl Johnson
Chas. G. Nelson	Viktor Mårtenson	Frank Magnusson
Carl A. Johnson	Otto Olson	Charles Erikson
Wm. Nyström	Axel Anderson	Carl Lundquist
	John A. Anderson	

UNGDOMSFÖRENINGENS STYRELSE

Vid jungfruföreningens första möte inskrevos icke mindre än tjugonio namn:

Minnie Olson	Bertha Anderson	Augusta Linder
Emma Appelquist	Elis Nelson	Mathilda Linder
Maria Larson	Maria Bakke	Christine Johanson
Hedda Anderson	Betty Johnson	Emma Lundgren
Matilda Peterson	Amanda Nelson	Lotta Lundgren
Maria Peterson	Maria Viberg	Helen Pehrson
Christine Peterson	Augusta Christopherson	Matilda Ross
Maria Pålson	Maria Johnson	Emma Kihlgren
Clara Blomgren	Lina Johnson	Maria Anderson
Maria Anderson	Jenny Wenström	

Till gemensam ordförande hade församlingen invalt pastor E. Aug. Skogsbergh. Han var även närvarande för att leda förhandlingarna vid båda dessa omnämnda organisationsmöten. Ynglingarnas första styrelse bestod, jämte ordföranden, av Olof Larson, vice ordförande, L. Åkeson, sekr., John Näsström, vice sekr., och Frank Magnusson, kassör. L. Åkeson var dock föreningens sekreterare en kort tid, då han lämnade staden för att börja predikoverksamhet, och efterträddes i tjänsten av Axel Anderson. Jungfrurnas första styrelse invaldes icke såsom ynglingarnas genom omröstning bland medlemmarna, men hade på förhand utsetts av församlingen, en åtgärd som icke är utan ett visst intresse till belysning av förhållandena. Den bestod, jämte ordföranden, av Minnie Olson, vice ordf., Emma Appelquist, sekr., Maria Larson, vice sekr., Hedda Anderson, kassör.

Den förnämsta och viktigaste verksamheten inom båda föreningarna var utan tvivel sjukbesöken på stadens lasarett. Man kan göra sig en föreställning om antalet av dessa besök, då man betänker att redan första året utdelades icke mindre än 700 blomsterbuketter, andra året 600 och tredje året 800.

Hjälp åt fattiga och nödlidande har varit en annan viktig gren av arbetet. Såsom exempel härpå må nämnas, att ett år insamlades 175 dollars till inköp av artificiella ben åt en icke-troende yngling från Dakota, vilken genom olyckshändelse förlorat båda benen. Församlingens fattigkassa erhöll regelbunden förstärkning från ungdomen, och dessutom har föreningen själv avhjälpt särskilda fall av nödlidande.

Immigrantmission, möten i fattighuset, möten i Skandinaviska Unionmissionen och understöd av hednamission har från början och intill nu varit ungdomsverksamhetens beting.

UNGDOMSFÖRENINGENS REPRESENTANTER I AFRIKA
Jona Ndebele med familj

År 1890 börjades samlandet av en grundfond till ett hem för unga kvinnor. Först 1905 realiserades målet. Församlingens boningshus på kyrkotomten användes för denna mission. Första föreståndarinnan var Natalia Liljengren, som efterträdde av Linda Johnson. Därefter tjänade Emma Lindeen, till dess Herren kallade henne hem, då hemmet stängdes och den verksamheten nedlades.

OMLÄGGNING AV ORGANISATIONEN

Ända från den första konstitutionens antagande 1888 hade församlingens lärare, Skogsbergh, valts av församlingen till de båda föreningarnas ordförande och tjänade till 1901, då J. B. Thoren invaldes. Senare, 1905, finner man av protokollen, att den gemensamma föreningen uppsatte kandidater för ordförande ibland sina egna medlemmar, och församlingen valde till ordförande en av dessa. Således finna vi Olof L. Bruce såsom ordförande i flera år. Han var ordförande år 1908, då föreningen firade sin 20-årsfest.

Vid ett möte den 11 november 1909 beslöts det genom röstning att de båda branscherna skulle förenas under en gemensam konstitution. Församlingen medgav detta, likaledes att föreningen skulle välja sina egna tjänstemän, men det bestämdes att dessa måste vara medlemmar av församlingen. Den nya konstitutionen antogs den 15 december 1909, men tjänstemän för det kommande året valdes dock efter den gamla förordningen. Carl A. Berggren valdes då till ordförande och tjänade ett år.

Vid föreningens årsmöte den 14 december 1910 valdes för första gången ordförande av föreningen, och blev då Walfred Westlind därtill vald. Han tjänade åren 1911—1914 och efterträddes av J. Elving, som tjänade 1915—1916. Petrus Gunberg tjänade därpå ett år, varefter Carl Beckman invaldes och tjänade tills han i juli månad 1918 utkallades i världskriget. Elving invaldes då åter och tjänade till dess han vid slutet av 1919 utgick i predikoverksamhet. Vid nyåret 1920 invaldes Amos Franzen, men resignerade i maj samma år, då Westlind åter invaldes och tjänade till sin avflyttning 1923. Detta år, 1924, är Oscar E. Johnson ordförande, men på grund av hans upptagande predikoverksamhet på annan plats tjänar E. J. Holmquist, vice ordföranden.

DET NÄRVARANDE LÄGET

Ungdomsföreningens verksamhet är för närvarande så mångsidig och vittomfattande, att en stor bok kunde skrivas därom. Lasarettbesöken fortfara som från början, likaledes mötena vid Unionmissionen. De senare åren har även mycket arbete utförts genom besök på platser runt omkring i Minnesota och Wisconsin med sång och vittnesbörd, s. k. "Gospel Teams". Möten hållas vid tillfällen å Skyddshemmet. En kraftig insats har även gjorts i Ungdomsförbundets verksamhet och vid flera tillfällen har understöd givits åt arbetet på försummade fält.

År 1918 behövdes utrustning för en missionsstation i Poho-Lao, Kina. Fyrtio vänner förbundo sig att giva en dollar månatligen för arbetet vid denna station. Snart hade intresset så tilltagit, att 1919 kunde Poho-Lao-föreningen rapportera en inkomst av 1,200 dollars.

Sedan april 1919 har föreningen underhållit Esther Matson i Kina. Då hennes hälsa nedbröts blev det enhälligt beslutat att likväl fortsätta med underhållet till dess hon har återvunnit krafterna igen.

Föreningens tillväxt kan bäst ses av jämförelser emellan de år, om vilka vi ha uppgifter, och de sista åren. Så t. ex. rapporteras 1890

ett medlemsantal (i båda föreningarna) av 144 och inkomsterna 590 dollars. År 1899 är medlemsantalet 215 och inkomsterna 891 dollars. Året 1914 äro inkomsterna 1,318 dollars och 1919 uppgå de till 5,353 dollars.

Vid tjugofemårsfesten, som firades 1913, rapporterades en totalinkomst för de 25 åren av \$13,207.45. Av dessa medel hade \$991.75 givits till yttre missionen, en summa som föreningen mer än fördubblade förlidet år, då yttre missionen försågs med \$2,195.02.

Föreningen består nu av 554 medlemmar. Dess reguliära möten på söndagseftermiddagarna samla väldiga skaror av ungdom, bland vilka man finner många hjärtevarma själavinnare. Intresset för såväl missionen i hednaland som syndares frälsning ibland oss själva är varmt. Uppoffring och verksamhet gå hand i hand. Stora missionskollektor och livliga väckelsemöten äro de ungas fröjdeämnen — ett förhållande för vilket man måste av hjärtat tacka Gud.

English Work in the Church

*When they heard that he spake in the
Hebrew tongue to them, they kept the more
silence.* (Acts 22: 2).

WHEN the Tabernacle church was first organized the language question did not exist. The immigrants who constituted the nucleus of our church had so many great problems to solve, that it was fortunate that this one did not add to their trials.

Not until their children, who had been born in this country, arrived at the age where their activities required a channel of expression did the question of languages demand to be heard.

In the summer of 1898 the pastor, E. Aug. Skogsbergh, and his assistant, J. E. Seth, called the graduates of the confirmation classes together for the purpose of organizing them into a defined group, that could stand ready to receive and care for the confirmation graduates of the future.

Over one hundred responded to the call and an organization was effected that became known as "The Christian Volunteers". Pastor Skogsbergh became its first president and served until 1900. A. L. Skoog was its next president, serving from 1900 to 1902, followed by J. B. Thoren, John O. Matson, Seth Lundquist and Reuben Nordberg, in the order mentioned.

Meetings were held regularly every month, at which programs were rendered mainly by the members, comprising recitations, dialogues,

essays, debates, addresses and musical numbers. These meetings were conducted almost entirely in English. The pastor was invariably in attendance and addressed the meeting. As the interest grew we find Sunday evening prayer meetings inaugurated. These were conducted in the English language and under the supervision and guidance of a committee appointed by the Volunteers.

For some years Prof. A. N. Lidell conducted an orchestra composed of Volunteer members, which rendered programs of signal merit not only at the meetings of the Society but at Sunday School services as

MISSION LEAGUE EXECUTIVE COMMITTEE

well. The first piano installed in the church, the one at present used by the Kindergarten, was purchased by the Volunteers at this time.

An occasion of interest, which tended to emphasize the evergrowing importance of the language question, was the debate held February 21, 1906, under the auspices of the Society, upon the question: "Resolved, that the use of the Swedish language in the Sunday Schools of our Swedish churches should be discontinued, it being understood that the affirmative shall advocate the English as the substitute".

S. N. Nichols, Harry C. Vanstrum and Seth Lundquist upheld the affirmative, while pastor Skogsbergh, Nils Heiner and the late Rev. C. J. Nelson took the negative. The judges were Gustaf Frykman, Prof. D. Magnus and the late Rev. J. F. Okerstein. The judges decided, two to one, in favor of the affirmative, while the audience, composed of an overwhelming majority of Swedish adherents, registered its feelings in favor of Swedish.

It may be difficult to appraise the value or importance of the work done or begun by the Volunteers. In creating an opportunity and condition where the talents and energies of its young members found practical expression in various ways, it served a great purpose. The turning of youthful interest into the channels of church activities at the most critical time of adolescence cannot but bring blessed fruitage. It is of interest to note that Rev. P. B. Wellander, at present pastor of the Swedish Tabernacle in Los Angeles, Calif., was at one time an active member of the Volunteers.

After the Volunteers had disbanded the English prayer meetings were continued under the auspices of the Young People's Society, a committee being appointed for the purpose in October 1906.

Sometime during the summer of 1908 about twenty former members of the Volunteers joined the Swedish Young People's Society in a body. These efforts at amalgamation succeeded only in part, for we find the interest for an English organization still alive. One petition to the church was refused but later, in 1910, a committee was appointed by the church and instructed to study the question and report its findings. This committee recommended the organization of a Christian Endeavor Society, only professing Christians to be admitted to membership.

THE CHRISTIAN ENDEAVOR SOCIETY

A group of young people arranged for a meeting, a committee on constitution was appointed and a meeting for organization was called September 11, 1911. Twenty members signed the constitution and thus became charter members. They were:

Charles P. Nelson, Jonas Laurel, Edith Hart, Hazel Carlson, Martin Johnson, Anna Hart, Aug. Simpson, Elmer Lundquist, Marie Johnson, Hildur Wallin, Rachel Klarquist, Effie Klarquist, Hulda Lofgren, Elfrida Wester, Hannah Fager, Dorothy Englund, Charles Lindquist, Eleanor Johnson, Axel Lundquist and Elfrida Swenson.

INTERMEDIATE EXECUTIVE COMMITTEE

The first officers of the society were, Chas. P. Nelson, President; Jonas Laurel, Vice President; Hannah Fager, Secretary; Elfrida Swenson, Corresponding Secretary; Axel Lundquist, Treasurer.

The initial devotional service of the society was held Sunday evening, September 17, 1911.

The society at once became affiliated with the National organization of Christian Endeavor and remained so until January 31, 1921. In June 1920 the Lookout Committee was instructed to investigate and make recommendation as to the advisability of maintaining or severing the connection with the National organization. On January 31, 1921, the committee reported and it was decided to withdraw, adopt a new name and either revise or draw up a new constitution. The result was the change of the society into what is now known as

THE MISSION LEAGUE

This name was adopted April 24, 1922 and a new constitution was adopted September 25, 1922. After this constitution was adopted membership in the Intermediate society was made independent of the Senior

organization and open to all young people between the ages of 13 and 19 years.

The Intermediate work was first begun in 1915, known at that time as the Junior work. Rachel Rheberg was its first chairman, being succeeded by Ernest Carlson and Jemima Olson. In 1917 the church granted the request to organize the Intermediate Christian Endeavor department, membership restricted to professing Christians. Jemima Olson was the first Intermediate Superintendent and served May 1917 to May 1919. She was succeeded by the following: Naomi Lundquist, 1920; Arnold Gronvall, 1921; Elsie Edlund, 1922; Margaret Oldre, 1923; Nat. F. Johnson, 1924. May 12, 1924, Marian Johnson was elected and is still serving.

Since the organization of the Christian Endeavor society in 1911 there have entered into the membership of the C. E. Senior and Intermediate society and the Mission League Senior 358 members. The present membership of the Mission League is 152 and of the Intermediate society 125.

The presidents of the organization (under the different names), have been the following: Chas. P. Nelson, 1911—1916; Harold L. Lundquist, two terms, 1916—1918 and 1920; Arnold Gronvall, 1918—1919; Axel Lundquist, 1921—1923; J. Elving, President since October 1923.

MISSIONARY ACTIVITIES

The society began very early to take interest in missions, both home and foreign. In 1912 it began to conduct services at the Scandinavian Union Mission once a month and contributed 25 dollars toward the support of the work. This was increased to 40 dollars in 1918 and to 100 dollars in 1919. Prayer meetings have been held in homes and help and sunshine brought to the poor. Until recently services were conducted once every six weeks at the County Poor Farm.

The foreign missionary work began with the contribution of 25 dollars to C. J. Nelson's school in China, in 1915, and contributions are still being sent annually. The society's chief missionary interest is in South America, becoming enthused for this work after a visit made here by the Rev. T. J. Bach. The first contribution to S. America was in 1917, the sum of 50 dollars.

In 1919 the contribution was 150 dollars. The society undertook the support of Elin Lindberg in South America in 1919. The first support

was 300 dollars, increased in 1920 to 600 dollars, besides 300 dollars for equipment. Miss Lindberg having to return to America because of failing health, Rev. and Mrs. Geo. Holmberg, stationed at Merida, Venezuela, South America, were promised 1,000 dollars in annual support. This sum was increased to 1,200 dollars in 1924.

The society has had the joy of seeing five of its members enter Christian service and one, Miss Ellen Johnson, at present preparing for missionary service at the Moody Bible Institute. Those already in service are, George Bostrom, Pastor, La Grange, Ill.; Jemima E. Olson, Fancheng, China; Harold L. Lundquist, Moody Bible Institute; Reuben C. Dahl, Pastor, Galesburg, Ill.; Grace Folin, La Victoria, South America.

TABITAKÖREN

Till våra villiga tjänare i församlingen hör även Tabitakören, vars mångårige och skicklige ledare är Mrs. E. N. Johnston. Denna kör hör visserligen till Tabitaföreningen, vilket namnet angiver, men den begränsar sig dock icke till denna organisation endast utan tjänar varhelst Herren öppnar en dörr.

Det är församlingens mödrar som här sjunga Guds lov, och vad på jorden är känsligare än modershjärtat? Det är därför ej underligt att deras sång alltid griper den lyssnande publiken. Må deras toner i fortsättningen bringa frälsningsbudskapet och glädje till mången själ.

Tabita

*Var dessa kvinnor till hjälp, ty jämte
mig hava de kämpat i evangelii tjänst.*

(Fil. 4: 3).

IDIGT i församlingens historia läsa vi något om syförenings-sammankomster, vilket visar att kvinnorna från början ville vara med och hjälpa till i arbetet. Dock höres icke av någon egentlig organisation förrän Tabita började sin verksamhet 1887, med Mrs. Charlotta Oberg som sin första ordförande.

Att det inom församlingen var en känsla av undran huruvida denna förening kunde komma att medföra något som icke var helt och hållet gott, det kan man förstå därav, att så sent som vid ett församlingsmöte den 6 april 1891 upptogs diskussion i saken. Efter en stunds samtal beslöts, heter det, "att föreningen får fortsätta sin verksamhet till vidare". I samma protokoll omtalas Tabita såsom "den nyss bildade föreningen", vilket väl antyder, att organisationen att börja med icke var så väl ordnad, utan att den, som allt annat i församlingen, växte till mer och mer, till dess den fick den form den nu har.

Tabita har icke mödat sig så mycket med att skriva någon sin egen historia, därtill har hon haft för bråttom med att sköta om de lidandes undsättning och tillse andras väl. Därför är det omöjligt att kunna meddela ens de yttre konturerna av hennes tillvaro. Man får nöja sig med att se henne sådan, som hon nu är — och det är en intressant bild.

Tabitas huvudsakligaste uppgift är att förbarma sig över fattiga och nödlidande. I tjugufemårsfestens minnesbok säges, att Tabita har årligen insamlat mellan \$100 och \$200, förutom vad som bidragits med kläder och in natura för de fattiga. De senare åren ha inkomsterna stigit så, att de nu vanligen uppgå till mellan \$1,000 och \$2,000. Året 1923 var ovanligt, ty då hade föreningen en inkomst av \$3,892.16, och gav, förutom sina vanliga bidrag till barmhärtighetsarbete, åt församlingen ett bidrag av \$1,660. Föreningen bidrager till Ebeneserhemmet i Buffalo, Minn., med ett årligt bidrag av \$200, förutom extra gåvor, vilka understundom uppgå till ansevärda summor.

De systrar, som under föreningens 37-åriga tillvaro ha tjänat som ledare, äro: Mrs. Charlotta Oberg, som var ordförande i 6 år; Mrs. P. G. Anderson, 1 år; Mrs. Minnie Colson, 4 år; Mrs. C. Vanstrum, 7 år; Mrs. A. F. Streed, 19 år. Föreningen har nu ett medlemsantal av 373.

Flera försök ha i det flydda blivit gjorda av församlingen att anställa en diakonissa i sin tjänst. Frågan väcktes redan vid ett församlingsmöte den 3 januari 1887 och en månad senare kallades Minnie Olson därtill. Huru länge hon var i församlingens tjänst kan man ej av protokollen avgöra med visshet, men av räkenskapsböckerna framgår, att hon erhöll understöd av församlingen för en tid av tre år, under vilken tid hon tjänade ibland fattiga och nödlidande. Vid årsmötet 1914 kallades Miss Anna Gustafson, som även antog kallelsen, och tjänade med trohet och nit i arbetet bland fattiga och sjuka till i april 1919, då hon nedlade arbetet. Under denna tid samverkade Tabita med henne i detta arbete, så diakonissan var till stor del den hand genom vilken föreningen utförde sitt sköna verk.

Sedan dess har församlingen icke haft någon diakonissa anställd, utan tjäna fjorton stycken systrar, därtill invalda. Det arbete som på så sätt utföres bokföres icke på jorden. Han, som förbarmar sig över nödens barn, känner allt.

En stor kör av Tabita-systrar, under ledningen av Mrs. E. N. Johnston, sjunger ofta, icke endast vid föreningens möten, utan vid många andra tillfällen i församlingen.

Sedan några år tillbaka har en liten dotter till Tabita växt upp i all stillhet och god fostran. Den kallas "Mästarens Tio". Någon husmoder bjuder till sig ett tiotal eller flera kvinnor någon eftermiddag, då ett bönemöte hålles, en avgift av tio cents erlägges och kaffe serveras. Medlen användas mest för missionen, någon gång för undsättning av behövande. Dessa små möten ha visat sig bära rika frukter av välsignelse.

TABITAS STYRELSE

Inkomsterna för 1923 voro \$113.53. Dessa medel användes förlidet år till underhåll för ett par flickor i Bachs mission i Venezuela.

Föreningens möten ha senare åren blivit så stora, att de kunna icke längre hållas i hemmen, som seden var att börja med, utan hållas de i kyrkan. Affärerna genomgås hastigt och enkelt, varpå någon inbjuden talare eller någon av föreningens medlemmar talar, antingen över något Guds ord eller ock över något passande ämne. Därpå serveras förfriskningar, och månadsavgiften avlämnas.

Vid alla stora högtider, bibelkonferenser, årsmöten och andra tillfällen då måltider serveras i kyrkan är det alltid Tabita som åtager sig det ansvaret. Nyligen sades det vid ett församlingens styrelsemöte:

“Vi ha aldrig sett Tabita misslyckas i någonting”.

Det betyget måste betyda: “Med beröm godkänd”.

Söndagsskolan

Låt barnen först bliva mättade. (Mk. 7: 27).

FNNAN församlingen var årsgammal finna vi, att barnen börja samlas till söndagsskola. Denna vaksamhet över vikten av att vinna barnen för Herren var ett arv från läsaretiden och läsareprinciperna. "Föd mina lamm" var den uppståndne Herrens första bud till Petrus; det kom till och med före befallningen att vårda fåren.

Det har också varit denna församlings erfarenhet, att tillsynen om lammen alltid samlat en fårahjord. Där man har börjat en söndagsskola har vanligtvis inom kort uppstått en församling. Församlingens historia är därför till stor del en berättelse om söndagsskolverksamhet. Men tyvärr har man icke tagit så väl vara på protokoll och årsberättelser om detta arbete, som man borde ha gjort, och därför blir berättelsen mycket bristande i både detalj och omfång.

Den 29 juni 1875 bestämdes det att börja hålla söndagsskola i det nyss färdigbyggda missionshuset. Den skulle hållas kl. 3 e. m. Zakarias Anderson blev vald till föreståndare och lär ha fortsatt till församlingens årsmöte 1877, som hölls den 17de februari, vid vilket tillfälle J. K. Merricks valdes till föreståndare. Han omvaldes vid det därpå följande årsmötet, den 26 december 1877, och tjänade ännu ett år.

Söndagsskolföreståndare under de 50 åren

Zakarias Anderson
W. Westlind

J. K. Merricks
A. L. Skoog

F. G. Häggquist
P. J. Löfgren

Olof Oberg
Isaac Farsje

Vid nästa årsmöte, den 26 december 1878, då skolan är något över tre år gammal, har den börjat att lära sig gå med rätt så säkra steg, ty nu väljas både föreståndare och vice föreståndare. F. G. Häggquist fick den första platsen och N. M. Vanstrum den andra. Även anses att skolan bör ha en "skattmästare", men det överlämnas åt skolan själv att utse en sådan åt sig.

Därefter höra vi ingenting utav i flera år, mer än det, att Olof Oberg väljes till föreståndare vid nyåret 1886. Han tjänade några år, varefter A. L. Skoog trädde in i arbetet. Därmed börjar framåtskridandets tid.

Med korta mellanrum finna vi Skoog i spetsen för skolan i närmare 30 års tid. Skogsbergh tjänade något år, ävenså P. J. Löfgren någon tid, huru lång framgår icke tydligt av protokollen. Men efter något års vila finna vi återigen Skoog i arbetet. Under denna tid utvecklades skolan så, att söndagsskolor öppnades vid olika tillfällen på flera platser i staden. Somliga nedlades väl efter någon tid, men under en rad av år uppehölls fyra skolor, den centrala i Tabernaklet, den vestra, som hölls

en tid vid Chicago Ave. och Lake street, och som senare förenades med den centrala, den södra, som blev Betaniaförsamlingens skola, då denna organiserade sig självständigt, samt en å sydost, i Minneapolis Academy, numera Minnesota College.

Under denna tid understöddes Skoog i arbetet av flera dugliga söndagsskolmän. A. Sandquist, som en tid var föreståndare vid den centrala skolan, hade även den västra något år; J. S. Johnson var föreståndare på söder, med P. J. Edquist, den alltid outtröttlige barnavännen, såsom medhjälpare. C. E. Herman, C. A. Beckman och A. Rosell förestodo arbetet i någondera av skolorna vid olika tillfällen.

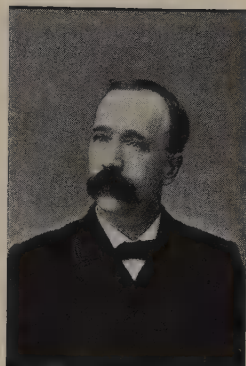
De söndagsskolor som hade öppnats på nordost och på norr gingo med församlingarna, vilka hade bildats där, då dessa organiserade sig självständigt.

Många lysande punkter framstå i söndagsskolans historia, såsom t. ex. den årliga utflykten, som på den tiden var en institution. Innan gasolinerna hade anlänt voro utflykter icke så vanliga och när därför tillfälle gavs att samlas med så gott som hela tabernakelskaran på en gång ute i någon av de sköna nejder som omgiva vår stad, så var detta ett tillfälle, som ingen gärna lät gå sig ur händerna. Kunde denna trevliga sed ännu en gång väckas till liv, så vore det en oförliknelig vinst.

Söndagsskolans julfester i Tabernaklet ha även varit nästan nationella händelser — åtminstone från barnens synpunkt. Med den alltid uppfinningsrike A. L. S. i teten kunde festerna *als* icke bli enformiga. Deras rykte gick ut i landet och andra skolor vände sig häråt för att lära.

Oförgätligt framstår även, för alla som voro med, den väldiga barnkör, på över 500 röster, som sjöng 1898. Den vittnar om de nästan obegränsade möjligheter som finnas i en söndagsskola. Musiken finnes i fiolen, det fordras blott den skickliga handen att locka den fram.

Vid nyåret 1916 blev Walfred Westlind invald till föreståndare, enär Skoog icke kände sig kunna tjäna längre. Han fortsatte i arbetet till dess han på våren 1923 avflyttade till annan ort. I. Farsje, som var vice föreståndare, övertog arbetet till årets slut, då han valdes till Westlinds efterträdare. Han innehar platsen ännu och biträdes i arbetet av tvenne medhjälpare, A. W. Hample och S. N. Nichols.

P. J. Edquist

SÖNDAGSSKOLANS ARBETSKÅR

Språkfrågan har alltid varit ett hinder i vårt söndagsskolarbete. I sin årsrapport för 1892 säger föreståndaren: "Ett problem, som allt mer och mer tränger sig på oss är språkfrågan. Det finnes några barn, som förstå svenska bättre än engelska, men de utgöra ett fåtal. Detta har till följd att flera av lärarna anlita engelskan vid undervisningen. Vid bemötandet av detta förhållande gives, synes det mig, blott två alternativ: antingen övergå till engelska, eller upprätta och underhålla energisk svensk vardagsskola."

Nu känna vi till vad svaret blev. Svensk skola i Amerika hör så gott som till det flydda. Då våra barn uppväxa i amerikansk omgivning, undervisas dagligen i engelsk skola och ämna att framleva sitt liv i Amerika, så är det hopplöst att tänka kunna göra svenskan till deras själsspråk. Och på det språk, som rör hjärtat lättast, det som är naturligt för dem, på det måste vi giva dem kristlig undervisning.

Vår söndagsskola begagnar därför nästan uteslutande engelska språket numera. Två eller tre klasser föredraga svenskan. I vår konfirmationsskola föredraga omkring en på varje femtio elever det svenska språket, vilket tydligt visar vart vi måste gå, antingen vi gå villigt eller motsträvande.

Skolans medlemsantal är nu 1,254, indelade i 54 klasser, med ett lika antal lärare och 14 andra tjänstemän. Inkomsterna för 1923 voro \$1,603.39.

Om Herren dröjer är söndagsskolan församlingens framtidshopp, mänskligt sett. Den grönskande vårängen, det lovande fältet, vår rikaste guldgruva är söndagsskolan.

FÖRSAMLINGENS NUVARANDE STYRELSE

C. E. Lundberg   I. Farsjö   E. Holmquist   G. E. Borgman   Robt. Peterson   Erick Anderson   C. F. Anderson
 S. N. Nichols   Edw. Rodine   G. F. Johnson   J. Elving   Nels Bruce   A. G. Vanstrum   Oscar Carlson
 Nat. F. Johnson   O. F. Albinson   L. S. Nelson   A. W. Hample   C. A. Berggren

Överblick

Om någon förbliver i mig och jag i honom, så bär han mycken frukt; ty mig förutan kunnen I intet göra. (Joh. 15: 5).

FÖRSAMLINGEN och de olika branscherna underhålla, helt eller delvis, elva egna arbetare, fem hemma och sex på hednafältet. Pastor emeritus E. Aug. Skogsbergh, pastor Gustaf F. Johnson, assisterande pastor J. Elving, musikedirektör Geo. G. Hultgren och vaktmästare P. Engström, alla här hemma.

På hednafältet underhållas Paul och Ellen Johnson i Kina, Ellen Ackerson i Kina, Esther Matson, (av ungdomsföreningen), f. n. vilande i hemlandet, förut på fältet i Kina, samt George Holmgren med fru i Syd-Amerika (underhålls av Mission League).

Ett stort antal infödda arbetare underhållas på de olika fälten, Kina, Afrika, Syd-Amerika m. fl., av såväl enskilda i församlingen, som av de respektiva organisationerna.

De olika branscherna äro Söndagsskolan, Ungdomsföreningen, Mission League, Tabita med därtill hörande Mästarens Tio, samt Sångkören. Tvenne nya organisationer ha tillkommit, den ena 1923 och den andra 1924. De äro The Fellowship League, en förening av unga män, som icke är en del av församlingen, men står under dess bestämmande. Dess mål är att samla unga män, icke-troende såväl som troende, i ett vänskapsband, som håller dem inom församlingens inflytelsekrets. Den andra organisationen är The Friendship League, en förening av unga kvinnor, med samma mål som den föregående.

FÖRSAMLINGENS ARBETARE HÄR HEMMA OCH PÅ HEDNAFÄLTET

Församlingstidningen "Tabernakelklockan" har utkommit regelbundet två gånger i månaden alltsedan februari 1913. Den är fyrasidig och innehåller församlingsnyheter endast, inga annonser.

Församlingen deltagar regelbundet i Förbundets verksamhet, i Nordvästernföreningens verksamhet genom årligt bestämt bidrag, i Alliansmissionen genom underhåll av flera missionärer, samt i många barmhärtighetsföretag i samhället genom frivilliga bidrag tid efter annan. Likaledes samverka församlingen och ungdomsföreningarna med lokala missioner, främst med Skandinaviska Unionmissionen, men även med City Union Mission och andra livräddningsstationer i vår stad.

Sedan församlingens början ha 2,694 personer ingått som medlemmar. Från början till slutet av år 1909, vid pastor Skogsberghs avgång, hade inalles 1,454 personer ingått. Under pastor Ellströms fyra-åriga tjänstetid ingingo 129, bringande siffran upp till 1,583. Vid nyåret 1914 var antalet 1,591. Sedan dess ha 1,103 personer ingått, görande en totalsumma såsom ovan. Församlingens medlemsantal vid jubelfestens början är 1,307 själar.

Till hednafältet ha nitton syskon utgått, av dessa ha tio utgått de sista tio åren. Trettiosju ha utgått på hemfältet, av dessa sexton de sista tio åren. Fjorton idka för närvarande studier vid något läroverk för att bereda sig för arbete på hemfältet eller i hednaland. Får man hoppas att dessa fjorton komma att fullfölja sina planer, så visar det den vackra siffran af 40 arbetare utgående på fältet under de sista tio åren. Detta måste väcka tacksamhet i varje själ.

De årliga inkomsterna ha stigit, till dess de år 1923 uppgingo till \$31,513.99. Häri inberäknas då icke branschernas inkomster, förutom vad som har gått till yttre missionen. Egendomens värde uppskattas till \$92,526.90.

* * *

Sådan har den femtioåriga vandringen varit. Ned genom djupa dalar, upp på soliga höjder, än i lekande medvind, icke sällan i natt och oväder har färden gått framåt, hemåt. Och nu ha vi hunnit till denna dag, till denna minnessten.

Här ha vi tagit en stunds vila och berättat våra erfarenheter. Över huvud taget säga vi: Det har gått oss väl.

I väckelsetider blev denna församling född, i väckelseatmosfer har hon framlevat sina nu tillryggalagda femtio år och i samma riktning är det hennes hopp att få fortsätta sin färd. Var man än må färdas i detta

stora, vida land så träffar man på människor, som bevara i helig ämin-nelse den dag, då en frälsningspil första gången träffade dem vid ett möte i Tabernaklet. Det torde kunna sägas utan överdrift, att det i hela Amerika icke finnes en plats, där så många skandinaver ha blivit om-vända till Gud som just här.

Skall nu äran delas? Nej — den tillkommer endast en. Trogna arbetare har församlingen haft, ihärdiga, tåliga, bedjande medlemmar. Men ära tillkommer icke dem, lönade bli de av Mästaren på *den dagen*, här taga de icke ut sin lön.

Given ära åt vår Gud! Vår klippa — ostrafliga äro hans gärningar, ty alla hans vägar äro rätta. (5 Mos. 32: 4).

Nu övertages denna livräddningsstation av ett nytt, ett yngre släkte. Ett stort, ett heligt arv, som har tillkommit i gudsnit, icke utan många tårar och kärlekssmärta, övergår i händer, vilka icke ha valkats därför. Det må förlåtas de gamla om de med darrande stämma spörja: Vad komma barnen att göra med arvet? Ligger dess väl så nära deras hjärta, som det har legat nära vårt? Äro de villiga att bära ansvaret såsom ett gudsförtroende?

I hoppet se vi de unga framträda och med helgade händer taga emot både skatten och ansvaret. Vi höra dem säga: Vi vilja fortsätta i våra fäders spår, från de gamla stigarna skola vi icke vika av.

Då bli gamla och unga en skara, deras hjärtan slå i gemensam glädje. Samme Fader, samma tro, samma strävan, samma mål.

Och nu fortsätta vi vägen hemåt.

E Minnesskrift; med anledning av församlingens
184 femtioåriga tillvaro 1924, Minneapolis,
S8 Minnesota. Minneapolis, Veckobladet [1924]
M5 102p. illus., ports. 24cm.

At head of title: Svenska tabernakelförsamlinger
From the library of Leland H. Carlson.

1. Swedes in the United States. I. Svenska
tabernakelförsamlingen.

441556

CCSC/mmb

